

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KONSERVATUVAR TROMBON EĞİTİMİ
İÇİN BAŞLANGIÇ DÜZEYİNE YÖNELİK
METODİK BİR YAKLAŞIM**

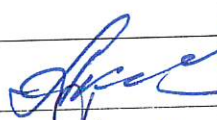

EREN AKGÜN

TEZ DANIŞMANI
PROF. ALİ AKBAROV

EDİRNE 2019

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eren AKGÜN tarafından hazırlanan “Konservatuvar Trombon Eğitimi İçin Başlangıç Düzeyine Yönelik Metodik Bir Yaklaşım” konulu Yüksek Lisans tezinin sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 19-6 maddeleri uyarınca 01/08/2019 Perşembe günü saat 11:00'da yapılmış olup, yüksek lisans tezinin *...Kabul edilmesine... OYBİRLİĞİ/OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	KANAAT	İMZA
Prof. Ali AKBAROV (Danışman)	Kabul	
Prof. Dr. Erol TARKUM	Kabul	
Dr. Öğr. Üyesi Bülent HALVAŞI	Kabul	

* Jüri üyelerinin, tezle ilgili kanaat açıklaması kısmında “ Kabul edilmesine/Reddine” seçeneklerinden birini tercih etmeleri gerekir.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
DOĞRULUK BEYANI

Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında, tüm verilerin bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini, kullanılan verilerde tahrifat yapılmadığını, tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını, kullanılan tüm literatür bilgilerinin bilimsel normlara uygun bir şekilde kaynak gösterilerek ilgili tezde yer aldığını ve bu tezin tamamı ya da herhangi bir bölümünün daha önceden Trakya Üniversitesi ya da farklı bir üniversitede tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

26 / 08 /2019

Eren AKGÜN

Tezin Adı: Konservatuvar Trombon Eğitimi İçin Başlangıç Düzeyine Yönelik Metodik Bir Yaklaşım

Hazırlayan: Eren AKGÜN

ÖZET

Konservatuvarlarda trombon eğitimi öğretmen ve öğrenci arasında bire bir yapılmakla birlikte öğrencilerin öğrenme kapasitesi ve uygulama hızına göre verilen eğitim farklılıklar gösterebilmektedir. Bu durumda her öğrenci için farklı öğretim modelleri gerektirebilir. Trombon eğitimi için gerekli temel teknikleri başlangıç seviyesinde doğru yöntemle öğrenmek, seviyeyi ileriye taşımak adına oldukça önemlidir. Buna yönelik olarak trombon eğitimi için başvurulabilecek en önemli eğitim yardımcı materyalleri arasında trombon metotları bulunur.

Günümüzde özellikle trombon için yazılan metotların yanı sıra kullanılan Arban ve Charles Colin gibi başka enstürmanlar için yazılan metotların trombona uyarlayarak yayımlandığı gözlenir. Bu metotların büyük bir kısmı başlangıç düzeyinin üzerindedir. Bu sebeple genellikle usta-çırak ilişkisi içerisinde gerçekleşen trombon eğitiminde başlangıç düzeyindeki eğitim öğretmenin birikimine yönelik egzersizlerle gerçekleşmektedir. Türkiye'deki konservatuvarlarda kullanılan trombon metotları yabancı dilde yazılmıştır ve bu metotlarda başlangıç düzeyine yönelik ağızlığın dudağa nasıl yerleştirileceği, nefes, ağızlık, doğru tutuş ve duruş pozisyonu ile ilgili bilgilerin ve egzersiz çalışmasının bulunmadığı gözlenmiştir.

Bu tez çalışmasında konservatuvarda başlangıç düzeyindeki trombon bölümü öğrencilerinin yararlanması için Türkçe bilgi ve açıklamalardan oluşan metodik bir yaklaşım sunulmuştur. Bu yaklaşımda öğrencilere hızlı, kolay ve kalıcı öğrenmelerine katkı sağlayacağı düşünülen nefes, ağızlık, doğru tutuş ve duruş pozisyonu ile ilgili bilgiler; nefes ve ağızlık, uzun ses, dil ve bağ, dizi, arpej egzersizleri ve incelenen trombon metotlarında başlangıç düzeyine yönelik egzersiz ve etütler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Trombon, Eğitim, Metod, Konservatuvar, Başlangıç.

Name of the Thesis: A Methodical Approach to Beginner Level for Trombone
Education at Conservatory

Prepared By: Eren AKGÜN

ABSTRACT

Although trombone education is performed one-to-one between the teacher and the student in the conservatories, the education given according to the students' learning capacity and application speed may vary. In this case, it may require different teaching models for each student. It is very important to learn the basic techniques necessary for trombone training with the right method at the beginning level and to carry the level forward. The most important training aids for trombone education include trombone methods.

Nowadays, it is observed that methods written especially for trombone and methods written for other instruments such as Arban and Charles Colin are adapted and published. Most of these methods are above the initial level. For this reason, in the trombone training, which usually takes place in the master-apprentice relationship, the initial level of training is carried out through exercises aimed at the accumulation of the teacher. trombone methods used in conservatories in Turkey is written in a foreign language and how to position the lip of the mouthpiece for the beginner level in these methods, breathing, mouthpiece, information about the correct grip and stance position has been observed that the presence of and exercises.

In this thesis, a methodical approach consisting of Turkish knowledge and explanations is presented for the benefit of the trombone students in the conservatory. In this approach, information about breath, mouthpiece, correct grip and posture position which is thought to contribute to the students' fast, easy and permanent learning; Breathing and mouthpiece, long voice, tongue and ligament, knee, arpeggio exercises and trombone methods studied in the beginning level exercises and studies are presented.

Keywords: Trombone, Education, Method, Conservatory, Beginner.

TEŞEKKÜR

Bu tezin hazırlanmasında, mesleki bilgi ve tecrübelerini sonuna kadar aktaran, başarılı bir sanatçının sahip olması gereken karakter ve disiplini, örnek aldığım kişiliği ile öğreten değerli danışmanım T.C. Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Anasanat Dalı Öğretim Üyesi Sayın Prof. Ali AKBAROV'a, sanat hayatımın her aşamasında sonuna kadar destek olan sevgili eşim Damla AKGÜN'e, eğitim hayatıma başladığım ilk günden itibaren desteklerini sürekli hissettiren babam Emrullah AKGÜN, annem Aynur AKGÜN ve kardeşim Ceren AKGÜN'e, tez yazım aşamasında bilgisini esirgemeyerek destek olan Sayın Sedat YÜKSEK'e, çevirilerim aşamasında yardımını esirgemeyen değerli dostum Sayın Uzm. Dr. Kadir Can TUTUĞ'ya, yardımlarını ve desteğini esirgemeyen değerli müdürüm T.C. Trakya Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Devlet Konservatuvarı Müdürü Sayın Prof. Ahmet Hamdi ZAFER'e sonsuz ve derin teşekkürlerimi sunarım.

Eren AKGÜN

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vi
TABLOLAR/RESİMLER LİSTESİ	ix

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Problem	2
1.2. Amaç	2
1.3. Önem	3
1.4. Sınırlılıklar	3
1.5. Tanımlar	3

BÖLÜM II

YÖNTEM.....	6
2.1. Araştırma Modeli.	6
2.2. Evren ve Örneklem.....	6
2.3. Verilerin Toplanması.	6
2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması.....	6

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM.....	7
3.1. Trombonun Tanımı	7
3.2. Trombonun Tarih İçinde Gelişimi.....	8
3.3. Trombonun Çeşitleri	10

3.3.1. Soprano Trombon.....	10
3.3.2. Alto Trombon.....	11
3.3.3. Tenor Trombon.....	12
3.3.4. Bas Trombon.....	13
3.4. Trombon Çalmak İçin Gereksinimler	14
3.5. Trombon Parçaları.....	15
3.5.1. Ağızlık	15
3.5.2. Ağızlığın Bölümleri.....	16
3.6. Trombon Bakımı	18
3.7. Trombon Susturucu Çeşitleri.....	21
3.8. Nota ve Sus Süre Değerleri	22
3.9. Nefes Egzersizleri.....	23
3.9.1. Diyafram Kullanarak Nefes Tekniği.....	23
3.10. Ağızlığın Doğru Dudak Pozisyonu İle Yerleştirilmesi	25
3.11. Ağızlık İle Çalışma Egzersizleri	27
3.12. Trombonun Doğru Tutuş ve Duruş Pozisyonu.....	28
3.13. Uzun Ses Egzersizleri	32
3.14. Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler	39
3.15. Esneklik Egzersizleri	47
3.16. Bağlı Çalma Egzersizleri.....	48
3.17. Dil ve Ritim Egzersizleri	50
3.18. 8'lik ve 16'lık Notalar İle Ritmik Artikülasyon Egzersizleri.....	52
3.19. Senkop Egzersizleri	53
3.20. Aralık Egzersizleri.....	54
3.21. Kromatik Çalışma Egzersizleri	59
3.22. Majör Dizi ve Arpej Egzersizleri	61

BÖLÜM IV

SONUÇLAR VE ÖNERİLER	118
KAYNAKÇA	120
EKLER.....	122

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Ağızlık Çalışma Egzersizleri.....	27
Şekil 2: Dikey Doğuşkan Pozisyon Şeması.....	30
Şekil 3: Yatay Doğuşkan Pozisyon Şeması.....	31
Şekil 4: Uzun Ses Egzersizleri 1	33
Şekil 5: Uzun Ses Egzersizleri 2	34
Şekil 6: Uzun Ses Egzersizleri 3	35
Şekil 7: Uzun Ses Egzersizleri 4	36
Şekil 8: Uzun Ses Egzersizleri 5	37
Şekil 9: Uzun Ses Egzersizleri 6	38
Şekil 10: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 1.....	40
Şekil 11: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 2.....	41
Şekil 12: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 3.....	42
Şekil 13: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 4.....	43
Şekil 14: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 5.....	44
Şekil 15: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 6.....	45
Şekil 16: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 7.....	46
Şekil 17: Esneklik Egzersizleri 1	47
Şekil 18: Esneklik Egzersizleri 2	47
Şekil 19: Esneklik Egzersizleri 3	47
Şekil 20: Bağlı Çalma Egzersizleri 1	48
Şekil 21: Bağlı Çalma Egzersizleri 2	48
Şekil 22: Bağlı Çalma Egzersizleri 3	49
Şekil 23: Dil ve Ritim Egzersizleri	51
Şekil 24: Dil ve Ritim Egzersizleri İçin Artikülasyon Örnekleri	51
Şekil 25: 8'lik ve 16'lık Notalar İle Ritmik Artikülasyon Egzersizleri 1	52
Şekil 26: 8'lik ve 16'lık Notalar İle Ritmik Artikülasyon Egzersizleri 2	52
Şekil 27: 8'lik ve 16'lık Notalar İle Ritmik Artikülasyon Egzersizleri 3	52
Şekil 28: 8'lik ve 16'lık Notalar İle Ritmik Artikülasyon Egzersizleri 4	52
Şekil 29: Senkop Egzersizleri	53
Şekil 30: Aralık Egzersizleri 1.....	56
Şekil 31: Aralık Egzersizleri 2.....	57

Şekil 32: Aralık Egzersizleri 3.....	58
Şekil 33: Kromatik Çalışma Egzersizleri.....	60
Şekil 34: Sib Majör Dizi Egzersizi 1	63
Şekil 35: Sib Majör Arpej Egzersizi 1	64
Şekil 36: Sib Majör Dizi Egzersizi 2	65
Şekil 37: Sib Majör Arpej Egzersizi 2	66
Şekil 38: Mib Majör Dizi Egzersizi	67
Şekil 39: Mib Majör Arpej Egzersizi	68
Şekil 40: Lab Majör Dizi Egzersizi 1.....	69
Şekil 41: Lab Majör Arpej Egzersizi 1.....	70
Şekil 42: Lab Majör Dizi Egzersizi 2.....	71
Şekil 43: Lab Majör Arpej Egzersizi 2.....	72
Şekil 44: Reb Majör Dizi Egzersizi	73
Şekil 45: Reb Majör Arpej Egzersizi	74
Şekil 46: Solb Majör Dizi Egzersizi 1	75
Şekil 47: Solb Majör Arpej Egzersizi 1	76
Şekil 48: Solb Majör Dizi Egzersizi 2	77
Şekil 49: Solb Majör Arpej Egzersizi 2	78
Şekil 50: Si Majör Dizi Egzersizi	79
Şekil 51: Si Majör Arpej Egzersizi	80
Şekil 52: Mi Majör Dizi Egzersizi.....	81
Şekil 53: Mi Majör Arpej Egzersizi 1.....	82
Şekil 54: Mi Majör Arpej Egzersizi 2.....	83
Şekil 55: La Majör Dizi Egzersizi 1	84
Şekil 56: La Majör Arpej Egzersizi 1	85
Şekil 57: La Majör Dizi Egzersizi 2	86
Şekil 58: La Majör Arpej Egzersizi 2.....	87
Şekil 59: Re Majör Dizi Egzersizi	88
Şekil 60: Re Majör Arpej Egzersizi	89
Şekil 61: Sol Majör Dizi Egzersizi	90
Şekil 62: Sol Majör Arpej Egzersizi 1	91
Şekil 63: Sol Majör Arpej Egzersizi 2	92
Şekil 64: Do Majör Dizi Egzersizi	93

Şekil 65: Do Majör Arpej Egzersizi.....	94
Şekil 66: Fa Majör Dizi Egzersizi 1	95
Şekil 67: Fa Majör Arpej Egzersizi 1	96
Şekil 68: Fa Majör Dizi Egzersizi 2	97
Şekil 69: Fa Majör Arpej Egzersizi 2	98
Şekil 70: 4'lük Süre Değeri İle Majör Dizi ve Arpej Egzersizleri.....	99
Şekil 71: 4'lük Süre Değeri İle Doğal Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri.....	100
Şekil 72: 4'lük Süre Değeri İle Armonik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri.....	101
Şekil 73: 4'lük Süre Değeri İle Melodik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri	102
Şekil 74: 8'lik Süre Değeri İle Majör Dizi ve Arpej Egzersizleri.....	103
Şekil 75: 8'lik Süre Değeri İle Doğal Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri.....	104
Şekil 76: 8'lik Süre Değeri İle Armonik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri	105
Şekil 77: 8'lik Süre Değeri İle Melodik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri	106
Şekil 78: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Mi Majör Dizi Egzersizi.....	107
Şekil 79: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Fa Majör Dizi Egzersizi	108
Şekil 80: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Solb Majör Dizi Egzersizi	109
Şekil 81: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Sol Majör Dizi Egzersizi	110
Şekil 82: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Lab Majör Dizi Egzersizi.....	111
Şekil 83: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav La Majör Dizi Egzersizi.....	112
Şekil 84: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Sib Majör Dizi Egzersizi.....	113
Şekil 85: 16'lık Süre Değeri İle Majör Dizi Egzersizleri	115
Şekil 86: 8'lik Süre Değeri İle Majör Arpej Egzersizleri	116
Şekil 87: 16'lık Süre Değeri İle Majör Arpej Egzersizleri	117

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Nefes Egzersizi 1	25
Tablo 2: Nefes Egzersizi 2	25
Tablo 3: Nefes Egzersizi 3	25

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1: Trombon	7
Resim 2: Sakbut	8
Resim 3: Soprano Trombon ve Ses Aralığı.....	10
Resim 4: Alto Trombon ve Ses Aralığı.....	11
Resim 5: Tenor Trombon, Ventilli Tenor Trombon ve Ses Aralığı	12
Resim 6: Bas Trombonlar ve Ses Aralıkları	13
Resim 7: Trombonun Parçaları	15
Resim 8: Trombon Ağızlığı	15
Resim 9: Ağızlığın Bölümleri	16
Resim 10: Trombonun Bakımı 1.....	18
Resim 11: Trombonun Bakımı 2.....	18
Resim 12: Trombonun Bakımı 3.....	19
Resim 13: Trombonun Bakımı 4.....	19
Resim 14: Trombonun Bakımı 5.....	20
Resim 15: Trombon Susturucu Çeşitleri	21
Resim 16: Nota ve Sus Süre Değerleri.....	22
Resim 17: Ağızlığın Doğru Dudak Pozisyonu İle Yerleştirilmesi	26
Resim 18: Trombonu Doğru Tutuş Pozisyonu	28
Resim 19: Trombonun Oturarak Doğru Duruş Pozisyonu.....	29
Resim 20: Trombonun Ayakta Doğru Duruş Pozisyonu.....	29
Resim 21: Beşli Çember Üzerinde Tonaliteyi Gösteren Değiştirme İşaretleri...	62

BÖLÜM I

GİRİŞ

Trombon kalak, kulis ve ağızlık olarak üç temel parçadan oluşan, bakır ve pirinç alaşımı maddeden yapılan bakır üflemeli ailesine ait olan üflemeli bir enstrümandır. İlk olarak 15. yüzyılda trompete göre daha kalın seslere duyulan ihtiyaç sebebi ile sürgülü trompetin geliştirilmesi neticesinde ortaya çıkmıştır. Trombonun diğer enstrümanlara göre en farklı özelliği; kulis ismi verilen, iç içe geçmiş iki silindirik parçadan oluşan sürgü sistemidir. Trombon, keman ailesinde olduğu gibi tampere sisteme dayanmayan perdesiz bir enstrümandır. İsmi çok kez değişime uğramış olan Trombon İngilizce, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca dillerinde "Trombone" ve Almanca'da "Pasaune" olarak adlandırılır.

Trombon günümüzde tenor, bas, soprano, alto, kontrabas ve pistonlu trombon olarak farklı müzik türlerinde kullanılmaktadır. Bu trombon ailesi tarihsel sürecinde fiziksel olarak çok fazla değişikliğe uğramamıştır. Zaman içinde tasarım ve boyutları bakımından geliştirilmiştir. En yaygın olarak kullanılanları tenor ve bas trombondur.

Trombon öğrencilerin trombon çalmak için uygun dudak kalınlığına, ağız ve diş yapısına sahip olması gerekmektedir. Konservatuvar öğrencilerinin boyunun uzayacağı öngörüsü ile kol boyunun trombon için uygunluğu önemli noktadır. Ayrıca trombon eğitimi alan öğrencilerin nefes ile ilgili (astım, solunum yolu problemleri veya akciğer hastalıkları gibi) bir rahatsızlığının ve kas, iskelet yapısında herhangi bir bozukluk olmaması gerekir. Trombon perdesiz bir enstrüman olduğu için öğrencilerin müzikal duyma becerilerinin yüksek olması, özellikle başlangıç seviyesi için gelişimlerinde katkıda bulunacaktır.

Türkiye’de konservatuvarlarda trombon eğitimi için kullanılan metotlar yabancı dilde yazılmıştır. Trombon eğitiminde kullanılan bizim ulaşabildiğimiz metotlar genel olarak dil tekniği üzerine, dudaklara esneklik kazandırmak amacı ile bağlı egzersizler üzerine gibi tek bir konu üzerine yoğunlaşmıştır. Bu metotlarda öğrencilere hızlı, kolay ve kalıcı öğrenmelerine katkı sağlayacağı düşünülen nefes, ağızlık, doğru tutuş ve duruş pozisyonu ile ilgili bilgilere yer verilmemiştir. Bunun yanı sıra nefes ve ağızlık, uzun ses, dil ve bağ, dizi, arpej egzersizleri gibi ileri teknik düzeyler için büyük önem taşıyan egzersiz ve etütler incelenen trombon metotları da başlangıç düzeyine yönelik olmadığı gözlemlenmiştir. Öğretmenler bu eksik unsurları kendi bilgi, beceri ve tecrübeleriyle gidermektedirler. Bu da farklı uygulama ve yöntemlere yol açmaktadır. Bu farklılıklar başlangıç düzeyinde kolay, anlaşılır ve Türkçe yazılan bir metodik yaklaşımla desteklemekle beraber öğrencilere kalıcı öğrenme sağlayacağı düşünülmektedir.

1.1. Problem

Türkiye’de trombon eğitimi veren konservatuvarlarda öğrenim gören öğrencilere referans olacak başlangıç düzeyinde, yeterli bilgi ve teknik içeriğe sahip Türkçe yazılmış bir metodun bulunmaması öğrencilerin hızlı, kolay ve kalıcı öğrenimlerini olumsuz etkileyebileceği bir problem olarak görülmektedir.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı trombon eğitimine yeni başlayan başlangıç düzeyinde ki konservatuvar öğrencilerine yönelik Türkçe bilgi ve açıklamalardan oluşan metodolojik bir yaklaşım sunmaktır. Bununla beraber Türkiye’de trombon eğitimi veren müzik ve sahne sanatları fakülteleri, askeri bando okulu gibi eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler ve profesyonel müzik eğitimi almayan fakat trombon öğrenmek isteyen bireylere eğitim süreçlerinden yararlanabileceği faydalı ve yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

1.3. Önem

Burada sunulan metodolojik yaklaşımla trombon eğitimine yönelik Türkçe bir kaynağın bulunmaması açısından önemli bulunmaktadır. Böyle bir çalışmanın başlangıç düzeyinde trombon eğitimi alan bireylerin hızlı, kolay ve kalıcı bir öğrenmeye katkı sağlayacağı düşünüldüğünden önemli bulunmaktadır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu tez çalışması başlangıç düzeyindeki trombon metotlarıyla ve başlangıca düzeyine ilişkin egzersiz ve etütlerle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Akort: Bir çalgıyı ön görülen seslere uyarlamak akort etmek. “İrkin AKTÜZE, Müziği Anlamak Ansiklopedik Müzik Sözlüğü 2010, s. 13”

Aralık: İki nota arasındaki ses uzaklığı. “İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 30”

Arpej: Sesleri kırık akorlar halinde art arda serpiştirerek çıkartmak. . “İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 33”

Aktarım: Bir yapıtı yazıldığı tondan başka bir tona aralıklarını aynen koruyarak taşımak. Enstrümanlar için ise yazıldığı ve duyulduğu yeri ifade eder. “Murat Özden ULUÇ, Müzik İşaretleri ve Terimleri Sözlüğü 2013, s. 66”

Artikülasyon: Açık, net sağlam ve doğru bir şekilde belirterek. “Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s. 70”

Bemol: Bir sesin yarım ton kalınlaşacağını gösteren nota işareti. “Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük 1998, s. 265”

Bpm: Metronom hız değeri “Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s. 80”

Crescendo: Sesi gittikçe kuvvetlendirerek. “Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s. 83”

Decrescendo: Sesi gittikçe kuvvetsizleştirerek. “Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s. 88”

Doğuşkan: Armonikleri. “Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s. 89”

Diyez: Önüne konulduğu notayı yarım ses tiz yapan işaret. “İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 168”

Dizi: Tonal müzikte tonikten bir oktav uzunluktaki tonik’ e sıralanan, tam ve yarım seslerden oluşan “ diyatonik” ile yalnızca yarım seslerden oluşan ve her derecesi bir nota sayılan “kromatik” olarak ikiye ayrılan nota dizileri. Gam. “İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 231”

Düet: İki ses için yazılmış müzik yapıtı. “Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s.91”

Etüt: Çalışma ses ve çalgı tekniği geliştirmek, zorlukların üstesinden gelebilmek amacı ile yazılan ancak üstün müzik değeri de içerebilen kısa parça. “İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 198”

Glissando: Parmağı tuş yada telde hızla kaydırarak ses dizisini çabuk çalmak. “İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 242”

Konçerto: Bir yada daha çok çalgı ve orkestra için kapsamlı – genellikle sonat formunda ve 3 bölümlü beste. “İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 323”

Kromatik: Müzikte yarım seslerin sırasıyla gelişimini gösterir. “İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 331”

Legato: Notaları birbirine bağlı seslendirmek. “İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 342”

Entonasyon: Tona ve akora göre sesin temizliği, rengi ve uyumu, ses tutarlılığı. “Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s.93”

Majör: 5 tam ve 2 yarım tondan oluşan dizi. “Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s.116”

Metot: Yöntem. “Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük 1998, s. 1548”

Metronom: Johann Nepomuk Malzel'in 1816 da icat ettiği Yun. Ölçü kuralı anlamına gelen ve dakikada rakkasın vuruş sayısına göre tempoların rakamlarla belirlendiği alet. "İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 384"

Minör: Küçük gamda küçük üçlü. "İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 389"

Moderato: Orta hızda. "Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s. 120"

Nüans: Müzikte eserin daha üstün yorumu için ön görülen yoğunluğu, ses rengini, temposu hızı, gürlüğü, genişliği konularında değişiklikler. "İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 425"

Oktav: Bir gamda 8 sesi içeren aralık. "İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 430"

Rejistir: Perde yani ses genişliği. "Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s. 138"

Sempre: Daima, bundan böyle. "Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s. 144"

Senkop: Hafif zamanda veya vuruşla başlayan bir sesin, kuvvetli zaman veya vuruşa kadar devam etmesi. "Murat Özden ULUÇ, a.g.e., s. 148"

Teori: Kuram nazariye; Alışılmış kalıpların çok daha dışında yeni fikir akımları. "Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük 1998, s. 2191"

Tampere sistem: Tampere sistemi bir oktavı 12 eşit parçaya bölen sistemdir. "<http://muzikulkese.blogspot.com/2013/01/tampere-sistemi.html>, (10.07.2019)"

Ton: Perde tuş, ses yüksekliği, makam. "İrkin AKTÜZE, a.g.e., s. 636"

Tonalite: Belirli bir tonda yazılmış bir müzik parçasının niteliği. "Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük 1998, s. 2232"

Tuner: Uyumlayıcı (akort eden). "<http://muziksozlugu.net/sonuc.html>, (10.07.2019) "

BÖLÜM 2

Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma kaynak taraması ve yabancı dilde yayınlanmış trombon metotlarını analiz etme yöntemi ile gerçekleştirilecektir.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evreni trombon için yazılmış metotlardır. Örneklemi ise başlangıç düzeyine yönelik yazılmış metotlardır. Bu metotlardan yola çıkarak başlangıç düzeyinde metodolojik bir yaklaşım örneklem olarak ele alınmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması

Veriler trombona ilişkin ulaşılabilen yazılı teorik kaynak ve metotlar incelenerek toplanmıştır.

2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Trombon metotları incelenmiş, metotlardaki egzersiz ve etütler başlangıç seviyesine yönelik olmak üzere metodik olarak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

BÖLÜM 3

3.1 TROMBONUN TANIMI

Resim 1: Trombon

Trombon; kalak, kulis ve ağızlık olarak 3 temel parçadan oluşan, bakır ve pirinç alaşımı maddeden yapılan bakır üflemeli ailesine ait olan üflemeli bir enstrümandır.

İlk olarak 15. yüzyılda trompete göre daha kalın seslere duyulan ihtiyaç sebebi ile sürgülü trompetin geliştirilmesi neticesinde ortaya çıkmıştır. Trombonun diğer enstrümanlara göre en farklı özelliği; kulis ismi verilen, iç içe geçmiş iki silindirik parçadan oluşan sürgü sistemidir. " SlideTrombone " ismi ile bilinir. Bu sürgü ve kulis sisteminden dolayı;

Kulisin ileri - geri hareketlerinden esinlenilerek; Ortaçağ Kuzey Afrika dillerinden olan Mağribi dilinde "pompa", İspanyolca "içini dışına çıkarmak" anlamlarındaki "sacabuche" ve Fransızca "çekmek" anlamındaki "sakbut" trombonun İngilizcede ki eski adıdır. İtalyanlar trompete " tromba", büyük trompet anlamında da "trombone" kelimesini kullanmışlardır. Almanlar ise Fransızca da trompet anlamına gelen "buisene" kelimesinden " buzune" kelimesini kullanmışlardır.

İsmi çok kez değişime uğramış olan Türkçe ismi ile "Trombon"; İngilizce, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca dillerinde "Trombone" ve Almanca'da "Pasaune" olarak isimlendirilmektedir.

3.2 TROMBONUN TARİH İÇİNDE GELİŞİMİ

Bakır üflemeli ailesinden olan enstrümanlar ilk olarak erken ortaçağ döneminde 5. yüzyılda haberleşmek amacı ile avlanmada ve savaşlarda kullanıldılar. Günümüzde o dönemden kalma, “Tutankhamon’un mezarından çıkan bronz ve gümüş trompetler Kahire’deki Mısır Müzik Enstrümanları Müzesinde sergilenmektedir. Roma İmparatorluğundan günümüze buccina, lituus, carnyx ve cornu olmak üzere dört tane kazan şeklinde ağızlıklı çalgı ismi taşınmıştır. 1738’de İtalya Pompei’deki yanardağ kazılarında çıkarılan ağızlık Roma’daki Vatikan Müzesinde sergilenmektedir.”¹

Daha sonraları önderlerin ve kralların karşılanmaları içinde kullanılan bu enstrümanlar başka ailelerden enstrümanlarla birlikte kullanılmaya başlanmış ve eğlence amaçlı yapılan müziklerde yer alarak yapısal olarak geliştirilmeye ihtiyaç duyuldu. 14. yüzyılda bu ihtiyaç sebebi ile iki tane silindirik parçanın iç içe geçirilerek ileri - geri hareket edebilen bir mekanizma geliştirildi ve sürgülü trompet oluşturuldu. Daha sonra sürgülü trompet gelişen müziğin etkisi ile ses aralığı bakımından yetersiz kalması sonucunda 15. yüzyılda bu enstrümanın boyut olarak daha genişletilip uzatılarak, orta ve kalın ses aralığı elde edilmiş, bu ses aralığına hakim enstrüman; o zaman ki ismi "sakbut" olan trombon ilk olarak oluşturuldu. Ancak o zamanki trombonlar tek sesli olması sebebiyle her nota için bir trombon gerekmekteydi, bu durum trombonu kullanışsız hale getiriyordu ve bu sebeple ilk tüm sesleri çıkarabilen kromatik trombon 16. Yüzyılda oluşturuldu. Sakbut günümüzde de barok müzik eserlerini seslendirmek için halen kullanılmaktadır.

Resim 2: Sakbut

¹Mehmet Faruk Düzgün, Trombonun Geçirdiği Tarihsel Evreler Teknik ve Müzikal Problemler ile Bunların Aşılmasına Yönelik Çözümler, (T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, Basılmamış Doktora Tezi) İzmir 2004, s.1

İlk başlarda sadece dini müziklerde kullanılan trombon daha sonra saray müziğinde ve törenlerde kullanılmaya başlandı. 18. yüzyıla gelindiğinde senfoni ve opera eserlerinde yer bulmaya başladı, besteciler tarafından solo eserler yazılmaya başlanarak solo enstrüman olarak kullanılmaya başlandı.

Paris konservatuvarında solo trombon için beste yarışmaları yapıldı ve Almanya Leipzig'de trombon için solo konserler düzenlendi. Çok farklı tarz ve stillerde solo trombon için yapılan besteler ile trombon popülerliğini artırarak orkestralardaki yeri dışında solist enstrüman olarak da yerini almış oldu.

Günümüzde ki trombonlar tarihsel sürecinde fiziksel olarak çok fazla değişikliğe uğramamıştır. Zaman içinde tasarım ve boyutları bakımından geliştirilmiştir. En yaygın olarak kullanılanları tenor ve bas trombondur. Soprano, alto, kontrabas ve pistonlu trombonlarında kullanıldıkları farklı müzik türleri vardır.²

Zaman içinde gelişmeye devam eden trombona daha seri çalma ihtiyacından dolayı ventil mekanizması geliştirildi ve eklendi. Böylelikle daha pratik ve seri bir yapı kazandı. Günümüzde klasik müzik trombon sanatçılarının genel bir çoğunluğu senfoni ve opera orkestralarında ventilli tenor trombon ve ventilli bas trombonları kullanılmaktadır. Daha sonraları pistonlu trombon yapıldı fakat günümüzde bu trombon sadece bazı caz müzisyenleri ve bandolar tarafından kullanılmaktadır. Alto trombonlar ise Almanya'da bazı orkestralarda ve Alto trombon için özel yazılmış eserlerde daha çok kullanılmaktadır. Kalak ve kulis çapları daha küçük olan tenor trombonlar caz trombon sanatçıları tarafından tercih edilmektedir. Bu türdeki trombonlar ebatlarının daha küçük olması sebebi ile de başlangıç seviyesindeki trombon öğrencileri içinde daha uygundur ve tercih edilmektedir.

² David Guion, "The Trombone: Its History and Music, 1697-1811", *New York: Gordon and Breach, 1988*, s. 2-4.

3.3 TROMBON ÇEŞİTLERİ

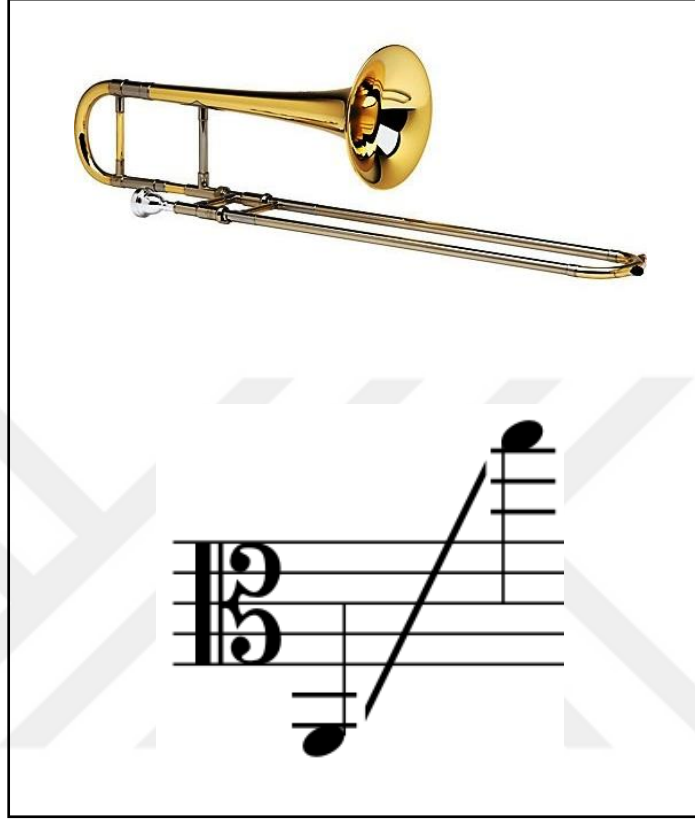
3.3.1 Soprano Trombon

Resim 3: Soprano Trombon ve Ses Aralığı

Trombon türleri arasındaki en küçük trombon türüdür. Kalak çapı trompetle aynıdır ve trompet ağızlığı ile çalınır. Tenor trombonun bir oktav yukarısından duyulur ve Si Bemol sesinden akort edilir. Sol Anahtarında yazılır ve yazıldığı yerden duyulur.

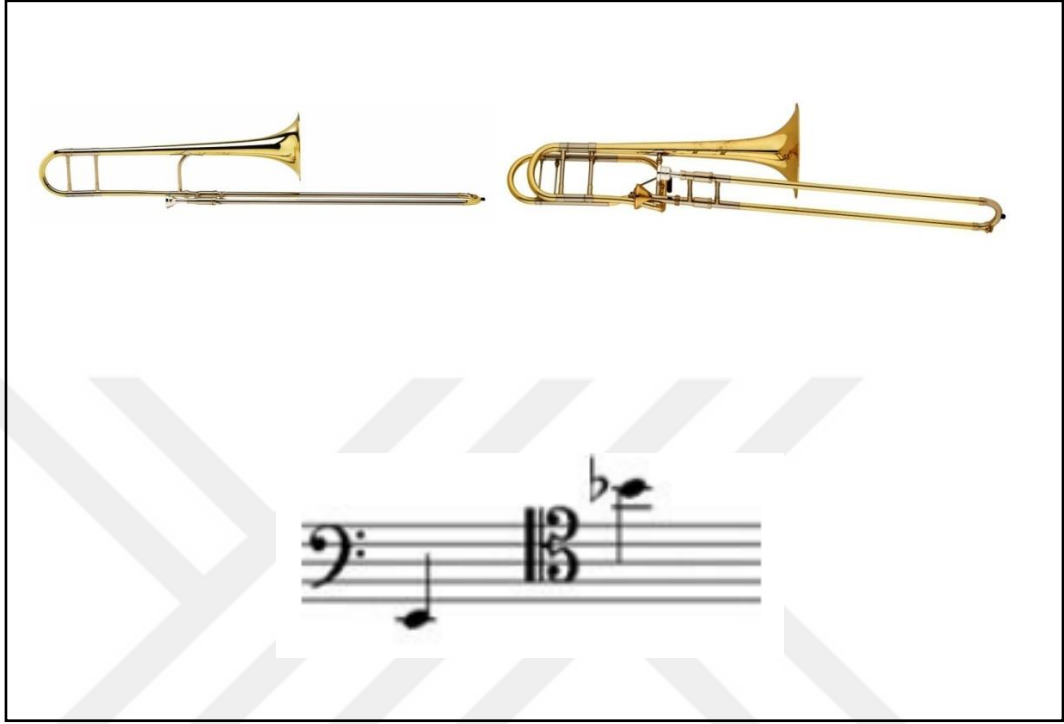
3.3.2 Alto Trombon

Resim 4: Alto Trombon ve Ses Aralığı

Alto trombon ebat olarak Soprano trombondan biraz daha büyük, tenor trombona göre ise küçüktür. Bazı bestecilerin yazmış oldukları eserlerde senfoni, opera orkestralarında ve alto trombon için yazılmış konçertolarda kullanılmaktadır. Pes seslerinin güçsüz olması sebebi ile ventil mekanizması alto trombon içinde geliştirilmiştir. Tenor trombona göre tam dörtlü yukarıdan duyulur. Mi bemol sesinden akort edilir. Üçüncü çizgi do anahtarında yazılır ve yazıldığı yerden duyulur.

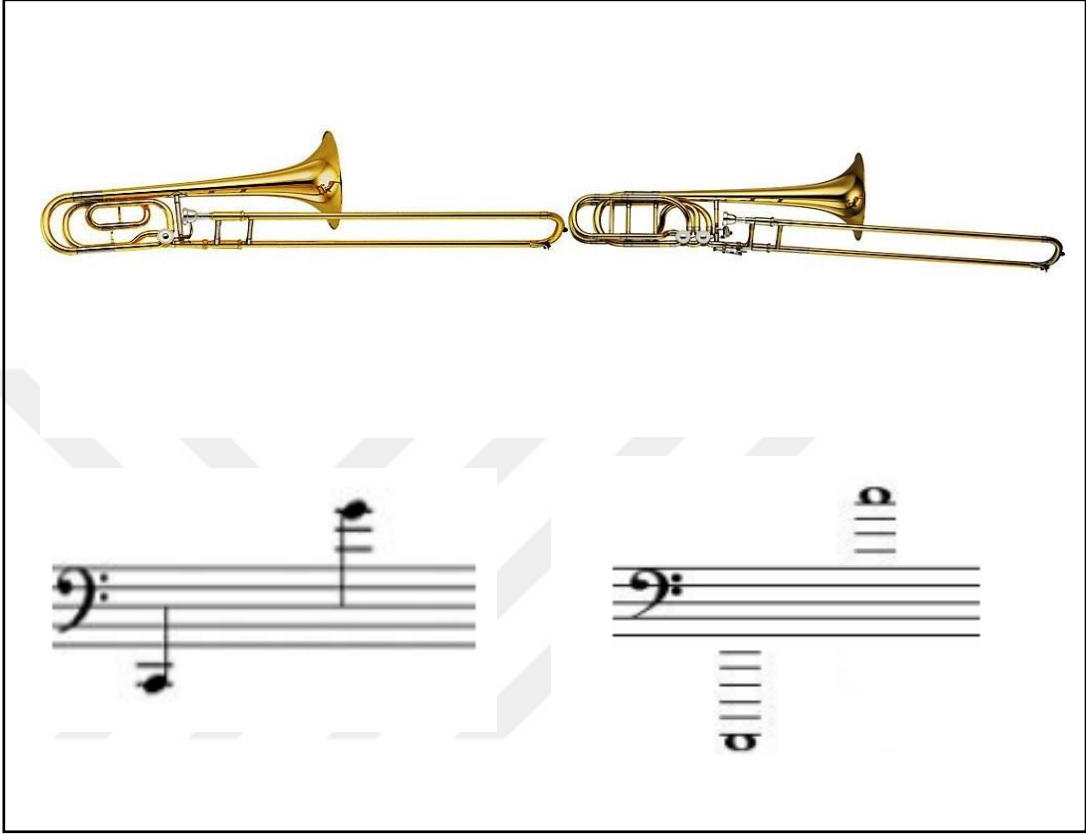
3.3.3 Tenor Trombon

Resim 5: Tenor Trombon, Ventilli Tenor Trombon ve Ses Aralığı

Tenor trombon adı üzerinde tenor ses aralığına sahip bir enstrümandır. Trombon ailesinin içerisinde en yaygın kullanılan türüdür. Bir çok besteci eserlerini tenor trombon için yazmıştır. Si bemol sesinden akort edilir. Dördüncü çizgi fa anahtarı ve üçüncü çizgi do anahtarlarında yazılır ve yazıldığı yerden duyulurlar. Ventil mekanizmalı tenor trombonlar bas trombonun çıkarabildiği pes sesleri çıkarabilse de ebatları sebebi ile güçsüzdür, tenor trombon için ventil; pozisyon kolaylığı sağlaması ve bu sebeple daha seri çalma imkanı tanınması için eklenmiştir.

3.3.4 Bas Trombon

Resim 6: Tek, Çift Ventilli Bas Trombonlar ve Ses Aralıkları

Bas trombonlar tenor trombonun inemediği pes sesleri çalmak için kullanılır. Çalma kolaylığı ve daha pes seslere inmek amacıyla ventil mekanizması kullanılır. Si bemol sesinden akort edilir. Tek ventil kullanıldığında Fa, çift ventil kullanıldığında ise Re sesinden akort edilir. Dördüncü çizgi Fa anahtarında yazılır ve yazıldığı yerden duyulurlar.

Trombonlar için nota yazımında trombonun tipi ve çaldıkları ses bölgesine göre fa, do, ve sol anahtarları kullanılır. Trombonlar ana seslerinin (kulis kapalı pozisyonda çıkan ilk ses) değişik olmalarına rağmen aktarımsız enstrümanlardır. Notasyonda duyulmak istenen ses yazılır. Bakır üfleli enstrümanların tonları kapalı pozisyonda yada boş pozisyonda (trombonlar için birinci pozisyon) çıkan ana sesle belirlenir.³

3.4 TROMBON ÇALMAK İÇİN GEREKSİNİMLER

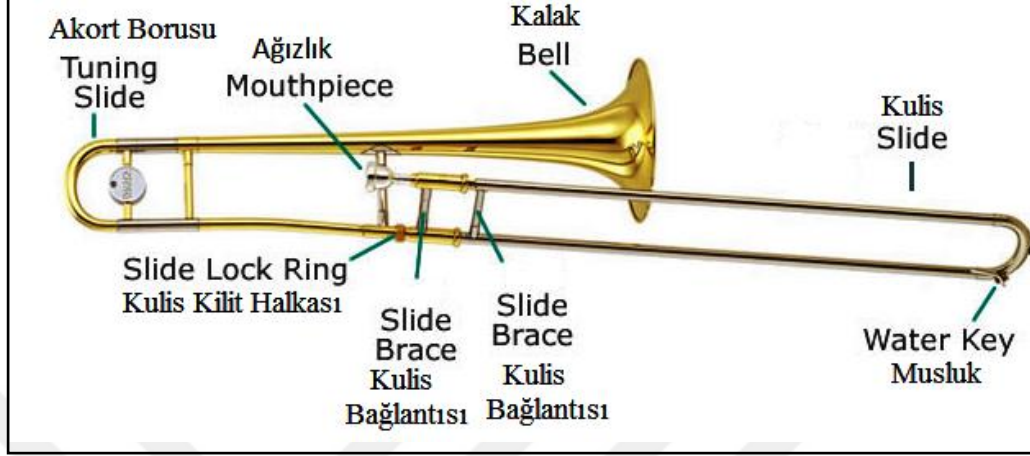
Konservatuvarların ortaokul devrelerinin giriş sınavlarında başarılı olan öğrenciler tüm bölüm öğretmenlerinden oluşan jüri tarafından, enstrüman seçimi için bir değerlendirmeye alınırlar. Jüri üyeleri; öğrencileri boy, el, kol, parmak, ağız, dudak, ve diş gibi fiziki özelliklerine göre değerlendirerek, başarılı olabilecekleri öngörülen en uygun enstrüman bölümleri için seçme yaparlar.

Trombon bölümüne seçilecek olan öğrencilerin; düzgün dudak, ağız ve diş yapısına sahip olmasına, ileriki yaşlar için boyunun uzayacağı öngörüsü ile kol boyunun trombon için uygunluğuna, dudak kalınlığının trombon çalımı için uygunluğuna dikkat edilir. Ayrıca seçilecek olan öğrencilerin nefes ile ilgili (astım, solunum yolu problemleri veya akciğer hastalıkları gibi) bir rahatsızlığının ve kas, iskelet yapısında herhangi bir bozukluk olmamasına dikkat edilir.

Trombon; keman ailesinde olduğu gibi tampere sistemde olmadığı için perdesiz bir enstrümandır. Bu sebeple de trombon için seçilecek olan öğrencilerin müzikal duyma becerilerinin yüksek olması, özellikle başlangıç seviyesi için gelişimlerinde katkıda bulunacaktır.

³ Ertuğrul Sevsay, *Orkestrasyon: Çalgılama ve Orkestralama Sanatı*, Yapı Kredi, İstanbul 2015, s. 114

3.5 TROMBONUN PARÇALARI

Resim 7: Trombonun Parçaları

Trombon temel olarak kalak, kulis ve ağızlık olarak üç temel parçadan oluşmaktadır.

3.5.1 Ağızlık

Ağızlık; icracının trombonu dudaklarına yerleştirerek enstrümanda sesi ilk olarak oluşturmasını sağlayan, icracı ile enstrüman arasında köprü görevi yapan parçadır.⁴

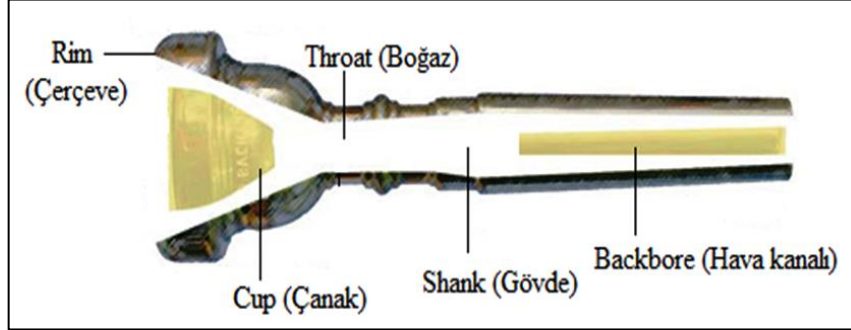
Resim 8: Trombon Ağızlığı

Trombon için ağızlık seçimi, icracının diş, dudak yapısı ve müzikal gereksinimlerine göre tercih edilmelidir. Öğrencinin seviyesi, çalınan müzik topluluğu ve bu topluluklardaki görevi, icracının enstrümanından çıkarmak istediği ton gibi ihtiyaçlarına cevap verebilecek etkenler göz önünde bulundurularak özel olarak seçilmelidir.⁵

⁴Edward Kleinhammer, *The Art of Trombone Playing*, Summy – Birchard Music, 1963, s. 4,5.

⁵Edward Kleinhammer, a.g.e., s. 5,6.

3.5.2 Ağızlığın Bölümleri

Resim 9: Ağızlığın Bölümleri

Trombon ağızlığı, rim (çerçeve), cup(çanak), throat (boğaz), shank (gövde) ve backbore(hava kanalı) parçalarından oluşmaktadır.

Senfoni, opera ve bigband orkestralarında, üflemeli çalgılar topluluklarında, caz,latin, funk, pop gibi müzikler yapan guruplarda, askeri bando gibi müzik topluluklarında çeşitli müzikal gereksinimlere ihtiyaç duyulur. İcracının tüm bu müzik türlerinin tamamında ihtiyaçlarına cevap verecek tek bir ağızlığı tercih etmesi çok mümkün değildir.⁶Sadece tek bir ağızlık bu ihtiyaçların tamamında imkan sağlayamayacağından dolayı ağızlık bölümleri bu değişik ihtiyaçlara imkan sağlayabilmek amacıyla farklı ölçülerde üretilmektedir.

Rim (çerçeve) yüzeyi icracının dudağına temas eden bölümdür. Bu sebep ile yüzeyi ve iç kenarı icracının dudak, diş ve çene gibi fiziki özelliklerine göre rahat, konforlu bir icra sağlayabilecek en uygun yapı ve genişliği tespit edilerek seçilmelidir. Çalarken dudağımızı ezerek acıtmamalı ve uzun süre çalmaya imkan tanımalıdır.

Cup (çanak) trombondan çıkarmak istediğimiz tonaliteyi sağlayan bölümdür. U cup, V cup, U/V cup olarak üç çeşit cup türü vardır. U cup genişliği sebebi ile havayı sıkıştırarak koyu ve dolgun bir ton çıkarmamıza olanak sağlar. V cup ise üflediğimiz havayı direkt olarak iletmesi sebebi ile icracının isteklerine daha hızlı olanak tanır

⁶Edward Kleinhammer, a.g.e., s. 5,6.

fakat daha fazla kontrol gerektirir. U/V cup ağızlıklar ise diğer iki cup özelliğinin olabildiğince birleştirilmiştir ve bu sebeple tromboncular tarafından genellikle daha çok tercih edilmektedir. Geniş olması ses şiddetini artırmaya, derin olması pes seslerde koyu ve dolgun bir ton, sığ olması ise tiz seslerde açık ve parlak bir ton elde etmeye olanak sağlar.

Throat (boğaz) havanın ağızlıktan geçişindeki en dar bölgedir. Büyük ve geniş bir boğaz daha fazla ses kuvvetine olanak sağlarken fakat daha fazla hava üflemesini gerektirir. Dar bir boğaz ise havanın basıncını artırarak özellikle tiz seslerde kontrolü artırarak parlaklık sağlar.

Shank (gövde) iki farklı ebatta gövde bulunur, bunlar küçük gövde (smallshank) ve büyük gövde (largeshank)dir. Küçük gövde, alto trombon ve küçük boyutlardaki tenortrombonlar için kullanılır. Büyük gövde ise büyük boyutlardaki tenor trombonlar ve bas trombonlar için kullanılmaktadır.⁷

Ağızlık seçimi daha öncede bahsettiğim gibi; icracının fiziksel özellikleri, bulunduğu müzik topluluğu, bu topluluğun müzik tarzı ve buradaki pozisyonu, icracının tonalite açısından tercihlerine göre farklılıklar gösterebilir.

Fiziki gelişimleri devam eden öğrencilerin dış yapılarındaki değişimler, dış tedavi uygulamaları ve yaşlanma süreci dudak pozisyonundaki değişimlere sebep olmasıyla belli bir dönem kullandığımız ağızlık başka bir süreçte aynı ihtiyaçlarımızı karşılayamaya bilir. Dikkat edilmesi gereken husus; ağız yapısına uygun, dudakları rahat hareket ettirebilecek, uzun süre çaldıktan sonrada bu rahatlığın devam edebileceği bir ağızlık tercih edilmelidir.

Ağızlığı spor ayakkabısı üzerinden örneklendirecek olursak; en uygun numarayı tespit edilerek uğraşılan spor dalına göre seçmelidir.

⁷ <http://www.marcinkiewicz.com/mouthpieces/anatomy>, Erişim Tarihi: 10.03.2018.

3.6 TROMBON BAKIMI

Resim 10

Bu bölüm; ilk kez bir trombonu temizlemeyi öğrenen tromboncuların yanı sıra, müzisyenlerinin enstrümanı en iyi durumda tutmasına yardımcı olan ebeveynler için de trombonun doğru bir şekilde temizlenmesi için yol gösterecektir.

Bir süre temizlenmemiş olan bir trombon; güzel ve rahat bir ses çıkmasına engel olabilecek, özellikle kulisin alt kısmında tortu birikmesine sebep olabilir. Kuliste birikecek olan yağ kalıntıları kulisin düzgün bir şekilde çalışmasına engel olacaktır. Kulisin düzgün çalışması sağlamak ve iyi bir ton potansiyelini korumak için periyodik olarak trombonlar temizlenmelidir.

- Yukarıdaki resimdeki gibi kalak, akort borusu, dış kulis, iç kulis ve ağızlığı bir birinden sökerek geniş bir havlunuz üzerine koyunuz.
- Trombonun en önemli parçaları olan her iki kulisi de oldukça hassastır. Özellikle iç kulisin göreceği herhangi bir zarar kulisin düzgün çalışmasına engel olacağından çok dikkatlice tutulmalıdır.

Resim 11

Resim 12

- Yukarıda görmüş olduğunuz resimdeki malzemelerden mutlaka edinmelisiniz.
- Trombon temizliği için özel tasarlanmış ucu fırçalı temizlik hortumu, ağızlık temizleme fırçası, cilalı bez, gres yağ ve kulis yağı.

Resim 13

- Elimizi yakmayacak ılık bir sıcaklıktaki su ile trombonun tüm iç ve dış kısımlarını güzelce yıkayınız.
- İçeriğinde çamaşır suyu bulunmadığına dikkat ederek bulaşık için kullanılan deterjanlardan kullanabilirsiniz. Fakat su ile tamamen durulandığından emin olunuz.

- Trombon için tasarlanmış ucu fırçalı hortum ile trombonun kalak ve kulis bağlantı borusunu, kalak ve akort borusu bağlantı borusunu, akort borusunu, iç ve dış kulis olmak üzere bir ucundan itip diğer taraftan çekerek tüm iç kısmını temizleyiniz.
- İç kulisin ve akort borusunun üzerinde birikmiş olan yağ tortusunu temiz bir bezle iyice silerek çıkartınız.
- Aynı işlemleri ağızlık içinde uygulayarak ağızlık fırçası ile iç kısmını iyice temizleyiniz.
- Tüm bu işlemlerden sonra trombonun dış yüzeyini çizmeyecek yumuşak bir bezle iyice kurulayınız. Trombonun iç kısımları kuruyana kadar parçaları birleştirmeden bekleyiniz.

Resim 14

- Akort borusunu gres yağ ile yağlayarak birleştiriniz.
- Kulisi yağlamak için ise kişisel tercihlere göre değişen markalardaki yağ veya krem çeşitlerinden birini tercih ederek yağlayınız. Daha sonra iç ve dış kulisi birleştiriniz.

Trombon bakımını ihtiyacınıza göre günlük, haftalık ve aylık periyotlar halinde bölümlere ayırarak planlayabilirsiniz. Günlük olarak çalışmanızın sonunda parlatma bezi ile trombonun dış kısmını silebilir, haftalık olarak kuliste biriken yağ tortularını gazlı bez ile silerek tekrar yağlayabilir, aylık olarak da yukarıda bahsedilen genel yıkama temizliğini yaparak trombonunuza bakım yapabilirsiniz.

3.7 TROMBON SUSTURUCU (SURDIN) ÇEŞİTLERİ

Resim 15: Trombon Susturucu Çeşitleri

3.8 NOTA VE SUS SÜRE DEĞERLERİ

1'lik nota = 2'lik nota = 4'lük nota = 8'lik nota = 16'lık nota

1'lik nota = 4 vuruş
2'lik nota = 2 vuruş
4'lük nota = 1 vuruş
8'lik nota = 1/2 (yarım) vuruş
16'lık nota = 1/4 (çeyrek) vuruş

1'lik sus 2'lik sus 4'lük sus 8'lik sus 16'lık sus

$\text{♩} = 2 \text{ vuruş}$ $\text{♩} \cdot = 3 \text{ vuruş} \quad (3 \text{ ♩})$
 $\text{♪} = 1 \text{ vuruş}$ $\text{♪} \cdot = 1 \text{ vuruş} + \text{yarım vuruş} \quad (3 \text{ ♩})$
 $\text{♫} = \text{Yarım vuruş}$ $\text{♫} \cdot = \text{yarım vuruş} + 16'lık \text{ vuruş} \quad (3 \text{ ♩})$

Resim 16: Nota ve Sus Süre Değerleri

Not: Nota ve susların önüne gelen (.) işareti, önüne geldiği süre değerinin yarısı kadar süre değerini uzatır.

3.9 NEFES EGZERSİZLERİ

3.9.1 Diyafram Kullanarak Nefes Tekniği

Üflemeli (nefesli) enstrüman çalmak için ihtiyacımız olan ilk şey adı üstünde nefestir. İnsan günlük yaşamında nefes almak ya da vermek için özel bir çaba sarf etmez. Bu doğuştan kazanılan ve refleks haline gelmiş, düşünmeden kendiliğinden gerçekleşen bir durumdur. Üflemeli enstrüman çalmak için kullanılan icra nefesinin günlük yaşamda kullandığımız nefesten farkı ise alınan nefesin tutulmasıdır. Tutulan havanın enstrümana çalınması gereken notanın uzunluk ve gürlük derecesine göre kontrollü bir şekilde üflenmesidir. Bu sebeple de erken yaşlarda başlanan üflemeli enstrüman çalma eğitiminin bir parçası olan nefes tekniğini doğru bir şekilde öğrenmek; ilerideki sanat hayatımızda rahat ve verimli bir icra için çok önemlidir. Nefes kullanma kapasitemizi iyi bir seviyeye taşıyabilmek, kontrol altında tutabilmek ve verimli kullanabilmek için çalışmalara özen ve sabır gösterilmelidir.

Bu çalışmaların sonunda amaçlanan hedef; günlük konuşmalarımızı yaparken aldığımız nefes nasıl bir refleks halini almış ise, enstrüman çalmamız için gerekli yoğunlukta ve hacimdeki nefesi refleks haline getirmeyi sağlamaktır.

Diyafram; ciğerlerimizin alt kısmında bulunan bir kastır. Diyafram nefesi olarak bahsedilen kavram diyafram kasını kullanarak nefes almaktır. Bu kası kullandığımızda akciğerlerimizin alt tarafa doğru genişleyerek daha fazla hava ile dolması için yer sağlarız ve diyafram kasımız sayesinde diğer organlarımıza zarar vermesi engellenir. İnsan doğası gereği, ağızdan alınan hava soluk borusu aracılığı ile akciğere doldurulur. Anatomik olarak havanın başka bir yere gitmesi gibi bir şey söz konusu değildir.

Diyafram nefesini gözlemlemek için yeni doğmuş bir bebeği izlediğimizde karnının inip kalktığını görürüz. Bu en doğru ve en doğal nefes alma şeklidir. Yaşımız ilerledikçe doğuştan kazanılan bu yetenek zamanla unutulur. Bunu hatırlamak için sırt üstü yatarken ellerimizi karnımızın üzerine koyarak aldığımız nefesi hissedebiliriz. Bir

sandalyeye dik bir şekilde oturup daha sonra başımızı dizlerimizin arasına alıp, ellerimizle belimizi tutarak nefes aldığımızda havanın ne kadar aşağı gidebileceğini hissederiz. Bu şekilde omuzlarımız yukarı kalkmayacağı için aldığımız nefes akciğerin alt kısmına dolacak ve doğru bir nefes almış olacağız. Diyaframı hissetmenin bir başka yolu da bir şeyi koklamaktır. Koklama eylemini gerçekleştirirken diyafram kasını kullanarak nefesi ciğerimizin alt kısmına doldururuz.

Çalışmada Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Ayakta ve dik bir duruş pozisyonunda çalışılmalı
- Vücudumuz rahat ve kaslarımız gergin olmamalı
- Nefes alıp verirken boğazımızı kasmadığımızı dikkat edilmeli
- Nefes alırken ağızımızı kullanıyoruz
- Nefes alıp verirken ağızımız ‘o’ harfini söylüyormuş şeklinde olmalı
- Nefesimizi verirken bir cama buğu yapıyormuş gibi sıcak bir hava üflenmeye çalışılmalı
- Vücudumuzu ve nefes çalışmamızı gözlemlemek için ayna karşısında çalışılmalı
- Metronom ile çalışılmalı
- Her gün düzenli çalışılmalı
- 60 metronom hızında çalışılacak
- Her egzersiz ikişer tekrar yapılacaktır
- Her egzersizden sonra 20 – 30 saniye dinlenilecek

Not: Nefesimizi verirken ciğerlerimizi tamamen havasız bırakıp derin bir iç çeker gibi birden nefes almaya ihtiyaç duyacak şekilde sıkışmasına izin verilmemelidir.

4 vuruş nefes al	4 vuruş nefes ver
8 vuruş nefes al	8 vuruş nefes ver
12 vuruş nefes al	12 vuruş nefes ver

Tablo 1

2 vuruş nefes al	2 vuruş tut	1 vuruş nefes ver
3 vuruş nefes al	2 vuruş tut	2 vuruş nefes ver
4 vuruş nefes al	2 vuruş tut	3,4,5... vuruş nefes ver

Tablo 2

1 vuruş nefes al	1 vuruş tut	3 vuruş nefes ver
1 vuruş nefes al	2 vuruş tut	4 vuruş nefes ver
0,5 vuruş nefes al	2 vuruş tut	5 vuruş nefes ver

Tablo 3**Duvarda kâğıt parçasını tutabilme çalışması:**

Yarım A4 kâğıdını, hızlı ve büyük bir nefes alarak ve tazyikli, basınç oluşturacak bir biçimde kâğıdı yapabildiğimiz uygun bir mesafeden duvarda sabit tutmaya çalışın. Bu egzersiz nefesi doğru ve aynı noktaya basınç oluşturarak üflememizi geliştirecektir. Daha sonrasında mesafeyi biraz daha uzatarak ve tüm bir A4 kağıt ile bu çalışmayı yaparak geliştirebilirsiniz.

3.10 AĞIZLIĞIN DOĞRU DUDAK POZİSYONU İLE YERLEŞTİRİLMESİ

Ağızlığı doğru dudak pozisyonunda, doğru bir şekilde dudaklarımıza yerleştirmek için sol tarafta sırasıyla yukarıdan aşağıya doğru yer alan fotoğraflardaki gibi bir yol izleyerek doğruluğunu kontrol edebilirsiniz. Genel olarak bu teknik kullanılsa da dudak, çene ve diş yapısı gibi fiziksel özelliklere göre farklı tekniklerde geliştirilebilir.

Resim 17: Ağızlığın Doğru Dudak Pozisyonu İle Yerleştirilmesi

İlk olarak ağızımızla "emmm" hecesini seslendirerek alt ve üst dudağımızın olabildiğince en doğal şekli alacak biçimde eşit, paralel haline getiriyoruz (1).

Bunu yaparken embouchere olarak isimlendirilen yan dudak kaslarımızı hafif sıkarak kullanıyoruz (2). Çenemizin önde veya geride olmadan, doğal pozisyonunda olduğundan emin olarak ağızlığı yerleştirmek için doğru dudak pozisyonunu sağlamış oluyoruz.

Daha sonra parmaklarımız ile ağızlığın shank (gövde) kısmından tutarak rim (çerçeve) kısmının dış kenarını alt dudağımızın bitimi ile çenemizin arasındaki boşluk kısma yerleştiriyoruz (3).

Son olarak elde ettiğimiz pozisyonu bozmadan ağızlığın boşta kalan bölümünü dudağımıza temas edecek şekilde yukarı doğru kaldırarak doğru üfleme pozisyonunu elde etmiş oluyoruz (4).

3.11 AĞIZLIK İLE ÇALIŞMA EGZERSİZLERİ

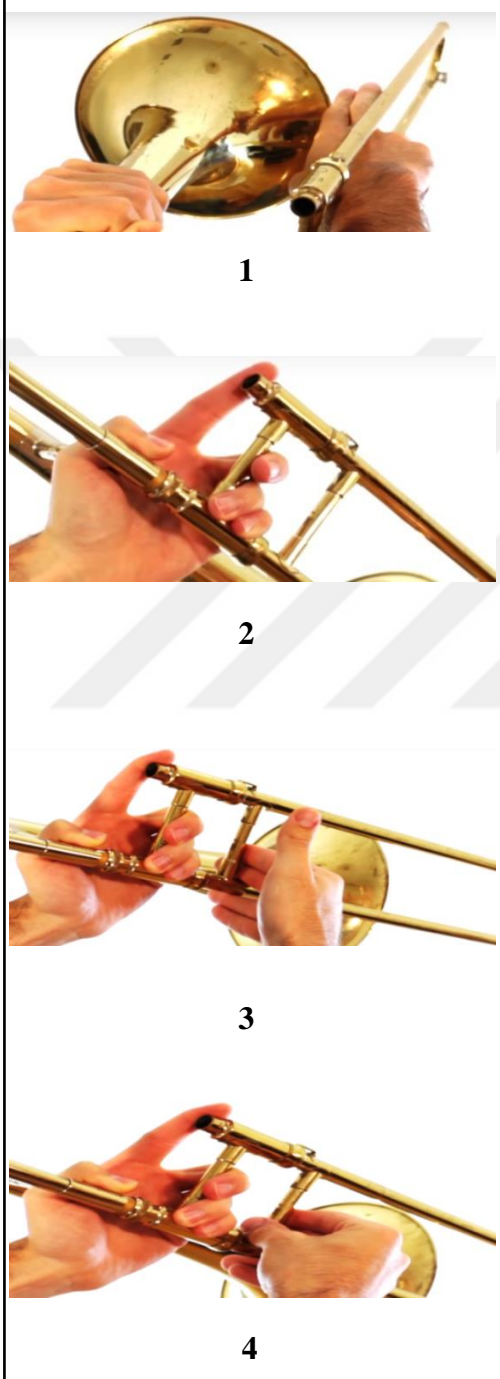
- Metronom 60 bpm'de çalışılacak ve ilk sese dil kullanmadan sadece hava ile giriniz.
- Ses geçişleri glisando olarak düşünülmelidir.
- Entonasyona dikkat edilerek güzel bir ton çıkartmaya odaklanılmalıdır.
- Mutlaka piyano' dan referans ses alarak çalışınız.

The image displays six staves of musical notation for vocal exercises. Each staff is in bass clef and 4/4 time. The exercises consist of various intervals and glissandos, with notes connected by slurs and some notes marked with a flat (b). The exercises are as follows:

- Staff 1: A series of notes starting on G2, moving up and down in intervals of a whole and a half step, with a flat on the second note of each pair.
- Staff 2: A series of notes starting on G2, moving up and down in intervals of a whole and a half step, with a flat on the second note of each pair.
- Staff 3: A series of notes starting on G2, moving up and down in intervals of a whole and a half step, with a flat on the second note of each pair.
- Staff 4: A series of notes starting on G2, moving up and down in intervals of a whole and a half step, with a flat on the second note of each pair.
- Staff 5: A series of notes starting on G2, moving up and down in intervals of a whole and a half step, with a flat on the second note of each pair.
- Staff 6: A series of notes starting on G2, moving up and down in intervals of a whole and a half step, with a flat on the second note of each pair.

Şekil 1: Ağızlık İle Çalışma Egzersizleri

3.12 TROMBONUN DOĞRU TUTUŞ VE DURUŞ POZİSYONU

Kulis ve kalak arasındaki mesafe iki parmak genişliğinde olacak şekilde, en rahat çalma pozisyonuna göre ayarlanır.

Sol el işaret parmağı trombonun ağızlık girişine gelecek şekilde, başparmağımız ve diğer parmaklar resimde görüldüğü gibi trombonu kavrar.

Sağ el kulisin alt kısmını orta parmak ile yüzük parmağının arasına geçecek şekilde yerleştirilir.

Başparmak ile kulis kavranacak şekilde tutulur.

Resim 18: Trombonun Doğru Tutuş Pozisyonu

Resim 19: Trombonun Oturarak Doğru Duruş Pozisyonu

Trombonu oturarak çalmak için; sandalyenin arka kısmına sırtınızı dayamadan hafif boşluk bırakacak şekilde öne doğru oturunuz. Sırt ve bel dik bir konumda, iki bacağınız paralel olacak şekilde tabanlarınız yere basmalıdır. Yeterli hava akışını sağlamak amacı ile soluk borunuz açık olması için trombonun yere yaklaşık 60 derecelik bir açı oluşturacak şekilde boynunuz dik bir konumda olmalıdır. Sol kol trombonu dengede tutmak için dengeli ve rahat bir konumda olmalıdır. Sağ kol ise kulisi hareket ettirmek için gergin olmayacak şekilde rahat bir pozisyonda olmalı ve bileğiniz serbest olmalıdır.

Resim 20: Trombonun Ayakta Doğru Duruş Pozisyonu

Trombonu ayakta çalmak için; oturarak çalma pozisyonunda olduğu gibi trombonun yere yaklaşık 60 derecelik bir açı oluşturacak şekilde boyun ve sırtınız dik konumda olmalıdır. Tüm kaslarınızın olabildiğince en rahat konumda olmasına özen gösterilmelidir. Ayaklarımız omuz genişliğinde açık olup karşıya bakmalıdır.

DOĞUŞKAN POZİSYON ŞEMASI (DİKEY)

1 2 3 4 5 6 7

Şekil 2: Dikey Kromatik Pozisyon Şeması

KROMATİK POZİSYON ŞEMASI (YATAY)

The image displays four horizontal musical staves in bass clef, each showing a sequence of notes with corresponding fingering numbers below them. The notes are chromatic, moving from a higher pitch to a lower pitch in each staff.

- Staff 1:** Notes: G₂, F₂, E₂, D₂, C₂, B₁, A₁, G₁. Fingering: 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 7.
- Staff 2:** Notes: F₂, E₂, D₂, C₂, B₁, A₁, G₁, F₁, E₁. Fingering: 6, 5, 4, 3, 2-7, 1-6, 5.
- Staff 3:** Notes: E₂, D₂, C₂, B₁, A₁, G₁, F₁, E₁, D₁. Fingering: 4, 3-7, 2-6, 1-5, 4-7, 3-6, 2-5, 1-4.
- Staff 4:** Notes: D₂, C₂, B₁, A₁, G₁, F₁, E₁, D₁, C₁. Fingering: 3-6, 2-5, 1-4, 3-5-7, 2-4-6, 1-3-5-7, 2-4-6, 1-3-5.

Below the staves is a diagram of a trumpet with seven colored boxes (1-7) indicating the finger positions for each note in the chromatic scale: 1 (blue), 2 (cyan), 3 (green), 4 (yellow), 5 (purple), 6 (pink), 7 (red).

Şekil 3: Yatay Kromatik Pozisyon Şeması

3.13 UZUN SES EGZERSİZLERİ

Uzun ses egzersizleri trombon çalışmalarındaki en önemli ve en basit egzersizlerdir. Günün başında çalışmaya başlarken yeni başlayan öğrenciler ve profesyoneller içinde doğru sesi bulmak, nefesimizi trombona üflerken kontrolünü sağlamak için trombon çalarken kullandığımız tüm kaslarımızı ısıtmak ve kas hafızamızı yenilemek amacı ile bir trombonist için vazgeçilmez bir egzersizdir. Tıpkı bir sporcunun günlük antrenmanına başlamadan önce yapmış olduğu ısınma hareketlerine benzetebiliriz. Bu egzersizleri metronom eşliğinde çalışmak oldukça önemlidir. Günlük olarak yapılan uzun ses egzersizleri; iyi bir nefes kontrolü, kaliteli ve kontrollü bir ses tonu ile dudak kontrolünü geliştirmemize fayda sağlayacaktır.

- İlk egzersiz; trombonun orta ses rejistirindeki oktavda en rahat çıkartılabilen notanın Si bemol olması sebebi ile Si bemol notası referans alınarak başlatılmıştır.
- İlk egzersiz Si bemol sesinden başlayarak kromatik bir şekilde bir oktav aşağıdaki Si bemol sesine kadar sürmektedir.
- İkinci egzersiz ise; Si bemol sesinden başlayarak kromatik bir şekilde bir oktav üstteki Si bemol sesine kadar sürmektedir.
- Notaları dil vurmaktan sadece hava ile giriniz. Bu size dil yardımı olmadan doğru sesi bularak çıkartmanız için dudak kontrolü sağlayacaktır.
- Her bir notanın süre değerini sonuna kadar tam bir şekilde üflemeğe özen gösteriniz.
- Kötü ve kontrolsüz bir ses çıkması durumunda bırakın ve kaldığınız sestten tekrar başlayınız.
- Egzersizi mf nüansında çalışınız. Daha sonrası için ihtiyacınıza göre pp, p, mf, f, ff nüanslarında da çalışabilirsiniz.
- Özellikle tizleşen egzersizlerde tiz notaları rahat çalabildiğiniz notaya kadar çalışın. Zorlamak dudaklarınızın ezilmesine sebep olarak günlük çalışma sürenizi kısaltacaktır.
- Tuner eşliğinde çalışmanızı tavsiye ederim. Entonasyon gelişiminiz için faydalı olacaktır.
- Mutlaka metronom eşliğinde çalışmalısınız.

1

The image displays a musical score for Trombone, Exercise 1, consisting of eight staves of music. The score is written in bass clef and features a sequence of notes with various fingerings indicated above them. The notes are: Staff 1: B1, B1, B1, G1; Staff 2: G1, G1, F1, F1, F1; Staff 3: F1, F1, E1, D1, D1; Staff 4: D1, D1, C1, C1, C1; Staff 5: C1, C1, B0, B0, B0; Staff 6: B0, B0, A0, A0, A0; Staff 7: A0, A0, G0, G0, G0; Staff 8: G0, G0, F0, F0, F0. The notes are separated by rests, and the score ends with a double bar line.

Şekil 4: Uzun Ses Egzersizleri 1⁸

⁸ Rüdöls Kulbergs, *Trombone Start Up For beginners*, 2016, s.8

2

$\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$

$\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$

$\overset{1}{\sharp}E$ $\overset{1}{\sharp}E$ $\overset{1}{\sharp}E$ $\overset{1}{\flat}E$ $\overset{1}{\flat}E$

$\overset{1}{\flat}D$ $\overset{1}{\flat}D$ $\overset{1}{\flat}D$ $\overset{1}{\flat}D$ $\overset{1}{\flat}D$ $\overset{1}{\flat}D$ $\overset{1}{\flat}D$ $\overset{1}{\flat}D$

$\overset{1}{\flat}C$ $\overset{1}{\flat}C$ $\overset{1}{\flat}C$ $\overset{1}{\flat}C$ $\overset{1}{\flat}C$ $\overset{1}{\flat}C$ $\overset{1}{\flat}C$ $\overset{1}{\flat}C$

$\overset{\#1}{\sharp}B$ $\overset{\#1}{\sharp}B$ $\overset{\#1}{\sharp}B$ $\overset{\#1}{\sharp}B$ $\overset{\#1}{\sharp}B$ $\overset{\#1}{\sharp}B$ $\overset{\#1}{\sharp}B$ $\overset{\#1}{\sharp}B$

$\overset{\#2}{\sharp}A$ $\overset{1}{\flat}A$ $\overset{1}{\flat}A$ $\overset{1}{\flat}A$ $\overset{1}{\flat}A$ $\overset{1}{\flat}A$ $\overset{1}{\flat}A$ $\overset{2}{\flat}A$

$\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$ $\overset{1}{\flat}G$

$\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$ $\overset{1}{\flat}F$

$\overset{1}{\flat}E$ $\overset{1}{\flat}E$ $\overset{1}{\flat}E$ $\overset{1}{\flat}E$ $\overset{1}{\flat}E$ $\overset{1}{\flat}E$ $\overset{1}{\flat}E$ $\overset{1}{\flat}E$

Şekil 5: Uzun Ses Egzersizleri 2⁹

⁹ Rüdolfs Kulbergs, *a.g.e.*, s.9

Orta rejistirdaki Si bemol sesini üflerken olan dudak pozisyonunu referans olarak üflemeğe özen gösterin. Her notaya dil vurarak giriniz ve entonasyonunuz bozulmamasına özen gösteriniz. Güzel ve kaliteli bir ton çıkarmaya konsantre olarak doğru üfleme şeklini bulmaya çalışınız.

The image displays seven staves of musical notation for a long note exercise. The first staff is marked with a '3' and a bass clef, indicating a 3/4 time signature. The notation consists of a sequence of notes: a half note (G2), a quarter note (F2), a quarter note (E2), a quarter note (D2), a quarter note (C2), a quarter note (B1), a quarter note (A1), a quarter note (G1), a quarter note (F1), a quarter note (E1), a quarter note (D1), and a half note (C1). The subsequent six staves show the same sequence of notes, but with the key signature changing to one flat (Bb) for the second, third, fourth, fifth, sixth, and seventh staves. The notes are: G2, F2, E2, D2, C2, Bb1, Ab1, Gb1, Fb1, Eb1, Db1, and Cb1. The notation is presented on a light yellow background.

Şekil 6: Uzun Ses Egzersizleri 3

The image displays seven staves of musical notation for a bass clef exercise. The first staff is marked with a '4' and a 4/4 time signature. The notation consists of a sequence of notes: a half note G2, followed by quarter notes G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1, and a final half note G1. The subsequent six staves are identical to the first, each containing the same sequence of notes. The notes are placed on the lines and spaces of the bass clef staff, with stems pointing downwards.

Şekil 7: Uzun Ses Egzersizleri 4

5

The exercise consists of seven staves of music, all in bass clef and 4/4 time. The first staff begins with a treble clef and a '5', indicating a fifth line starting point. The notes are: G₂ (half), B₁ (quarter), D₂ (quarter), E₂ (quarter), G₂ (half), B₁ (quarter), D₂ (quarter), E₂ (quarter), G₂ (half), B₁ (quarter), D₂ (quarter), E₂ (quarter), G₂ (half), B₁ (quarter), D₂ (quarter), E₂ (quarter), G₂ (half). The subsequent six staves continue the exercise with the same sequence of notes: G₂ (half), B₁ (quarter), D₂ (quarter), E₂ (quarter), G₂ (half), B₁ (quarter), D₂ (quarter), E₂ (quarter), G₂ (half), B₁ (quarter), D₂ (quarter), E₂ (quarter), G₂ (half), B₁ (quarter), D₂ (quarter), E₂ (quarter), G₂ (half).

Şekil 8: Uzun Ses Egzersizleri 5

6

Uzun Ses Egzersizleri 6

Şekil 9: Uzun Ses Egzersizleri 6

3.14 POZİSYONLARDAKİ DOĞUŞKAN SESLER İLE BAĞLI

EGZERSİZLER

Trombonun kulis sistemi yedi pozisyondan oluşmaktadır. Her pozisyondan bir çok ses elde edilebilmektedir. Tek bir pozisyondan çıkan doğuşkan (doğal armonik) sesleri elde etmek için dudaklarımızı kullanırız.

Bu egzersizler; trombonun pozisyonlarındaki doğuşkan seslere çalışmamızı sağlayarak, dudak pozisyonunun toparlanmasına (embouchure) ve dudaklarımızın esneklik kazanmasını sağlaması sebebi ile günlük olarak tekrar edilmesi faydalı olacaktır. İlk yedi egzersiz üst parti öğrenci, alt parti ise öğretmenin çalacağı şekilde düet olarak yazılmıştır.

- Düet olarak bulunan egzersizleri çalışırken iki trombonun birlikte ritim ve entonasyon uyumunda olmasına dikkat edilmelidir.
- Mutlaka metronom eşliğinde yavaş bir tempoda ve mf nüansında çalışılmalıdır.
- Notaların geçişlerinde dudaklarınızı olabildiğince gevşek bırakın ve geçişleri hava ile sağlamaya çalışın. Bu geçişler en doğal şekilde yapmaya çalışmak için ses geçişleri glissando olarak düşünülebilir.
- Entonasyona dikkat edilmelidir.
- Kötü ve kontrolsüz bir ses çıkması durumunda bırakın ve kaldığınız sestten tekrar başlayınız.
- Temiz ve hacimli bir ton çıkarmaya odaklanılmalıdır.

Egzersiz 1

The image displays a musical score for two trombones, labeled 'Trombon 1 (Öğrenci)' and 'Trombon 2 (Öğretmen)'. The score is written in bass clef with a key signature of one flat (B-flat). It consists of seven numbered exercises. Exercises 1 and 2 are in 2/4 time, while exercises 3 through 7 are in 3/4 time. Exercises 1 and 2 show a single note in the upper staff and a whole note in the lower staff. Exercises 3 through 7 show more complex rhythmic patterns and phrasing.

Şekil 10: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 1¹⁰

¹⁰ Rüdolfs Kulbergs, *a.g.e.*, s.50

Egzersiz 2

Trombon 1 (Öğrenci)

Trombon 2 (Öğretmen)

1

2

3

4

5

6

7

Şekil 11: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 2¹¹

¹¹ Rüdolfs Kulbergs, *a.g.e.*, s.51

Egzersiz 3

Trombon 1 (Öğrenci)

Trombon 2 (Öğretmen)

1

2

3

4

5

6

7

Şekil 12: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 3¹²

¹² Rüdolfs Kulbergs, *a.g.e.*, s.52

Egzersiz 4

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

1

2

3

4

5

6

7

Şekil 13: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 4¹³

¹³ Rüdolfs Kulbergs, *a.g.e.*, s.53

Egzersiz 5

Trombon 1 (Öğrenci)

Trombon 2 (Öğretmen)

Şekil 14: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 5¹⁴

¹⁴ Rüdolfs Kulbergs, *a.g.e.*, s.54

Egzersiz 6

Trombon 1 (Öğrenci)

Trombon 2 (Öğretmen)

1

2

3

4

5

6

7

Şekil 15: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 6¹⁵

¹⁵ Rüdolfs Kulbergs, *a.g.e.*, s.55

Egzersiz 7

Trombon 1 (Öğrenci)

Trombon 2 (Öğretmen)

Şekil 16: Pozisyonlardaki Doğuşkan Sesler İle Bağlı Egzersizler 7¹⁶

¹⁶ Rüdolfs Kulbergs, *a.g.e.*, s.56

3.15 ESNEKLİK (FLEXIBILITY) EGZERSİZLERİ

Şekil 17: Esneklik Egzersizleri 1

Şekil 18: Esneklik Egzersizleri 2

Şekil 19: Esneklik Egzersizleri 3¹⁷

¹⁷ Dr. Charles Colin, *Advanced Lip Flexibilities for Trombone-Complete*, 1950, s.9

3.16 BAĞLI (LEGATO) ÇALMA EGZERSİZLERİ

1.

Şekil 20: Bağlı Çalma Egzersizleri 1¹⁸

2.

Fine

D.C. al Fine

Şekil 21: Bağlı Çalma Egzersizleri 2

¹⁸ Jean Baptiste Arban, *Complete Method for Trombone Euphonium*, 2002, s.43

Trombon ile tril çalmak; pozisyonlardaki sesler kullanılarak, dudak yardımı ile yapılır. Bu dudak trili diye de adlandırılır. Bu egzersizi yavaştan hızlıya doğru metronom eşliğinde çalışınız. Trombonda tril çalabilmek ve aynı zamanda dudaklara esneklik kazandırması bakımından faydalı olacaktır.

The image displays ten staves of musical notation for trombone trill exercises. Each staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. The exercises are numbered 1 through 10. Each exercise starts with a quarter note followed by eighth notes, then progresses to sixteenth notes and finally sixteenth-note triplets. The exercises are numbered 1 through 10 and end with a whole note.

Şekil 22: Bağlı Çalma Egzersizleri 3¹⁹

¹⁹ Jean Baptiste Arban, a.g.e., s.50

3.17 DİL VE RİTİM EGZERSİZLERİ

Bu egzersizlerdeki amaç vuruşları eşit zamanlara bölebilmektir. Bu maksatla mutlaka metronom eşliğinde çalışılmalı ve yavaş bir tempo ile başlanmalıdır.

The image displays 12 staves of musical notation for rhythmic exercises. Each staff is in bass clef and 4/4 time. The exercises are as follows:

- Staff 1: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 2: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 3: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 4: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 5: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 6: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 7: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 8: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 9: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 10: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 11: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.
- Staff 12: Whole note, quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and a triplet of sixteenth notes.

Şekil 23 consists of seven staves of musical notation in 4/4 time. Each staff contains a sequence of rhythmic exercises. The exercises are primarily eighth and sixteenth notes, often grouped into triplets (indicated by a '3' below the notes) and slurs. The notation includes various accidentals (sharps, flats, naturals) and rests. The exercises are designed to improve articulation and rhythm.

Şekil 23: Dil ve Ritim Egzersizleri

- Bu egzersizleri aşağıdaki aşağıdaki artikülasyon çeşitleri ile de çalışabilirsiniz.

Şekil 24 shows three examples of articulation exercises in 4/4 time, labeled 1, 2, and 3. Each example is a single staff of music. Example 1 shows a sequence of eighth notes with slurs and triplets. Example 2 shows a sequence of eighth notes with slurs and triplets, including a flat. Example 3 shows a sequence of eighth notes with slurs and triplets, including a flat and a natural.

Şekil 24: Dil ve Ritim Egzersizleri İçin Artikülasyon Örnekleri

3.18 8'LİK VE 16'LİK NOTALAR İLE RİTMİK ARTİKÜLASYON EGZERSİZLERİ

1 *Moderato*

Şekil 25: 8'lik ve 16'lık Notalar İle Ritmik Artikülasyon Egzersizleri 1

2

Şekil 26: 8'lik ve 16'lık Notalar İle Ritmik Artikülasyon Egzersizleri 2

3 *simile*

Şekil 27: 8'lik ve 16'lık Notalar İle Ritmik Artikülasyon Egzersizleri 3

4

Şekil 28: 8'lik ve 16'lık Notalar İle Ritmik Artikülasyon Egzersizleri 4²⁰

²⁰ Jean Baptiste Arban, a.g.e., s.35,36

3.19 SENKOP EGZERSİZLERİ

The image displays seven numbered musical exercises (1-7) for syncopation, arranged in pairs of staves. Each exercise is written in bass clef with a 2/4 time signature. The exercises are as follows:

- Exercise 1:** Features a sequence of eighth notes with accents, starting with a half note rest followed by eighth notes, and ending with a half note rest.
- Exercise 2:** Consists of a continuous eighth-note pattern with accents, starting with a half note rest.
- Exercise 3:** Features a sequence of eighth notes with accents, starting with a half note rest.
- Exercise 4:** Consists of a continuous eighth-note pattern with accents, starting with a half note rest.
- Exercise 5:** Features a sequence of eighth notes with accents, starting with a half note rest.
- Exercise 6:** Consists of a continuous eighth-note pattern with accents, starting with a half note rest.
- Exercise 7:** Features a sequence of eighth notes with accents, starting with a half note rest.

Şekil 29: Senkop Egzersizleri²¹

²¹ Jean Baptiste Arban, a.g.e., s.29,30

Egzersiz 2

Şekil 31: Aralık Egzersizleri 2²²

²² Jean Baptiste Arban, a.g.e., s.139

Egzersiz 3

The image displays a musical score for Exercise 3, consisting of 12 staves of bass clef notation. The score is divided into two systems of six staves each. The first system starts with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat), while the second system starts with a bass clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The notation includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests, with repeat signs and first/second endings.

Şekil 32: Aralık Egzersizleri 3²³

²³ Jean Baptiste Arban, a.g.e., s.140

3.21 KROMATİK ÇALIŞMA EGZERSİZLERİ

Kromatik egzersizler; kulis ve dil koordinasyonu sağlamak için bir tromboncunun günlük çalışmalarında önemli bir yere sahiptir.

- Mutlaka metronom ile çalışınız.
- İlk olarak yavaş bir tempoda çalışılmalı ve çalışılan tempoda ustalaştıktan sonra hızlanılmalıdır.
- Olağan bir doğallık içinde çıkıcı hareketlerde crescendo, inici hareketlerde ise decrescendo ile çalmaya özen gösteriniz.
- Hızlı tempolarda çalışırken kulisin glissando çalıyormuş gibi kaymasına izin verin ama her bir notanın ayrı ayrı duyulmasını sağlayın.
- Farklı notalardan başlayarak farklı aralıklarda kendinize kromatik çalışma egzersizleri yaratabilirsiniz.
- Günde en az 10 dakikanızı bu egzersizlere ayırmanız teknik gelişim için faydalı olacaktır.

1.

2.

3. C major

4. B-flat major

5. C major

Şekil 33: Kromatik Çalışma Egzersizleri²⁴

²⁴ Jean Baptiste Arban, a.g.e., s.88,89,90

3.22 MAJÖR DİZİ VE ARPEJ EGZERSİZLERİ

Bu egzersizler; ilk bölümde üst parti öğrenci, alt parti ise öğretmenin çalacağı şekilde düet olarak yazılmıştır. Tüm 12 majör tonalitede ilk olarak dizi sonrasında arpej egzersizi olarak ikilik süre değerinde yazılmıştır. Daha sonraki egzersizlerde ise 4'lük, 8'lik ve 16'lık süre değerlerinde tüm majör, doğal minör, armonik minör ve melodik minör dizi ve arpej egzersizleri bulunmaktadır.

Dizi ve arpej egzersizleri trombona olan hakimiyeti artırmak amacı ile teknik gelişim açısından oldukça önemlidir. Müzikal bilgi ve yetkinliğimizi artırmak maksadı ile de teorik olarak fayda sağlayacaktır. Müzikal pasaj ve eserleri çalarken sadece bir nota okuyucusu olmanın yanında daha bilinçli çalmamıza katkıda bulunur. Bu egzersizleri çalışırken düşünsel ve duygusal anlamda tonaliteyi düşünmeye özen gösteriniz.

- Düet olarak bulunan egzersizleri çalışırken iki trombonun birlikte ritim ve entonasyon uyumunda olmasına dikkat edilmelidir.
- Çalınan egzersiz üzerinde ustalaşmadan bir sonraki tonalite egzersizine geçmeyiniz.
- Mutlaka metronom eşliğinde çalışılmalıdır.
- Yavaş bir tempoda çalışmak önemlidir.
- Nefes alma ihtiyacınız olduğunda istediğiniz yerde alabilirsiniz fakat 2 ölçüde bir veya 4 ölçüde bir gibi düzenli aralıklarla ölçü sonlarında almaya özen gösteriniz.
- Kulisi hareket ettirirken bileğinizi serbest bırakmaya dikkat ediniz.
- Notaları bağlı (legato) çalmak hızlı tempolarda işinizi kolaylaştıracaktır.
- Notaların birbirine bağlanmasında yumuşak bir geçiş olmasına, dil ve kulisi koordinasyonunun aynı anda ve ritim içerisinde olmasına dikkat ediniz.

Beşli Çember Üzerinde Tonaliteyi Gösteren Değişirme İşaretleri

The diagram illustrates the relationship between major and minor scales on a five-line staff. The top part shows 12 pairs of scales (Major/Minor) with their respective key signatures. The middle part shows the 12 flats (Bemollüler) in both bass and treble clefs. The bottom part shows the 12 sharps (Diyezli) in both bass and treble clefs.

BEMOLLÜLER (b)

DIYEZLİLER (#)

Resim 21: Beşli Çember Üzerinde Tonaliteyi Gösteren Değişirme İşaretleri

Dairenin saat yönünde sağa doğru 5'li aralıkla ilerlediği için ismini buradan almıştır. Saat yönünün tersine sola doğru da 4'lü aralıkla ilerlemektedir. Saat yönünde diyezli (#), saat yönünün tersi yönde ise bemollü (b) majör ve ilgili minör dizileri göstermektedir.

Sib Majör Dizi Egzersizi 1

sempre legato

Trombon 1 (Öğrenci)

Trombon 2 (Öğretmen)

The musical score is written in bass clef, 4/4 time, and B-flat major. It consists of 16 measures. The first two staves are for Trombon 1 (Öğrenci) and Trombon 2 (Öğretmen). The remaining 14 measures are for Trombon 1 and Trombon 2. The score includes fingering numbers (1-6) and slurs. The first two staves show the beginning of the exercise with slurs and fingering. The subsequent staves show the continuation of the exercise with various slurs and fingering patterns. The final two staves show the end of the exercise with slurs and fingering.

Şekil 34: Sib Majör Dizi Egzersizi 1

Sib Majör Arpej Dizi Egzersizi 1

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score consists of five systems of music for two trombones. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 4/4. The first system shows Trombon 1 (Öğrenci) and Trombon 2 (Öğretmen) playing arpeggiated chords. The second system continues the arpeggiated chords. The third system continues the arpeggiated chords. The fourth system continues the arpeggiated chords. The fifth system concludes the exercise with a final arpeggiated chord.

Şekil 35: Sib Majör Arpej Egzersizi 1

Sib Majör Dizi Egzersizi 2

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

Şekil 36: Sib Majör Dizi Egzersizi 2

Sib Majör Arpej Egzersizi 2

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombone parts in 4/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The exercise is titled 'Sib Majör Arpej Egzersizi 2'. The score is divided into five systems, each with two staves. The top staff is for Trombon 1 (Öğrenci) and the bottom staff is for Trombon 2 (Öğretmen). The exercise consists of arpeggiated chords in the Sib major scale, with fingerings (1, 2, 3) and slurs indicated for the Trombon 1 part. The Trombon 2 part consists of sustained chords with slurs. The exercise progresses through various arpeggiated chords in the Sib major scale.

Şekil 37: Sib Majör Arpej Egzersizi 2

Mib Majör Dizi Egzersizi

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombone parts: Trombon 1 (Öğrenci) and Trombon 2 (Öğretmen). The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 4/4. The tempo/style marking is *sempre legato*. The score consists of 12 systems, each with two staves. The first system shows the beginning of the exercise with a rest for the first two measures, followed by a melodic line starting on G2. The subsequent systems continue the melodic line with various fingerings (1, 2, 3, 4) indicated above the notes. The piece ends with a final double bar line.

Şekil 38: Mib Majör Dizi Egzersizi

Mib Majör Arpej Egzersizi

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written in bass clef, 4/4 time, and B-flat major. It consists of five systems of two staves each. The first staff (Trombon 1) features a melodic line with triplets and slurs, while the second staff (Trombon 2) provides a harmonic accompaniment with sustained notes and slurs. The exercise is designed for a student (Trombon 1) and a teacher (Trombon 2).

Şekil 39: Mib Majör Arpej Egzersizi

Lab Majör Dizi Egzersizi 1

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

Şekil 40: Lab Majör Dizi Egzersizi 1

Lab Majör Arpej Egzersizi 1

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombones in 4/4 time, key of B-flat major. The first system shows the beginning of the exercise with a 3-measure rest for Trombon 1 and a 3-measure rest for Trombon 2. The second system shows the first measure of the arpeggio for Trombon 1 (G2, A2, B2) and a whole note G2 for Trombon 2. The third system shows the second measure (C3, D3, E3) and a whole note G2. The fourth system shows the third measure (F3, G3, A3) and a whole note G2. The fifth system shows the fourth measure (B2, C3, D3) and a whole note G2. The exercise concludes with a final measure of rest for Trombon 1 and a whole note G2 for Trombon 2. Fingerings are indicated by numbers 1-3 above the notes.

Şekil 41: Lab Majör Arpej Egzersizi 1

Lab Majör Dizi Egzersizi 2

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombone parts: Trombon 1 (Öğrenci) and Trombon 2 (Öğretmen). The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 4/4. The instruction 'sempre legato' is placed above the first system. The score consists of 12 systems, each with two staves. The first system shows the beginning of the exercise with a rest for Trombon 1 and Trombon 2. The second system shows the first measure of the exercise, with Trombon 1 playing a half note G2 and Trombon 2 playing a half note F2. The subsequent systems show the progression of the exercise, featuring various intervals and fingerings indicated by numbers 1, 2, and 3 above the notes. The exercise concludes with a final cadence in the 12th system.

Şekil 42: Lab Majör Dizi Egzersizi 2

Lab Majör Arpej Egzersizi 2

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombones in 4/4 time, key of B-flat major. It consists of five systems of two staves each. The first system shows Trombon 1 (Öğrenci) and Trombon 2 (Öğretmen) with a 3-measure rest, followed by a 3-measure arpeggio in the first measure of the third measure. The subsequent systems show the continuation of the arpeggio exercise, with Trombon 1 playing a 3-measure arpeggio and Trombon 2 playing a 3-measure arpeggio. The exercise concludes with a final 3-measure arpeggio in the first measure of the fifth system.

Şekil 43: Lab Majör Arpej Egzersizi 2

Reb Majör Dizi Egzersizi

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

1 3 5 5 3 1 5 1 3 5

5 3 5 5 3 5 1 5 3 5

5 3 1 5 3 5 1 3 5 5 3 1 5

5 3 5 1 5 1 5 3 5 5 3 5 1

3 1 3 5 1 3 5 5 3 1 5 3 1

5 5 5 1 5 3 5 5 3 5 1 5 5

3 1 3 5 1 3 5 5 3 1 5

3 5 5 1 5 3 5 5 3 5 1

3 1 3 2 3 1 3 5 1 3 5

5 5 3 1 3 5 5 1 5 3 5

Şekil 44: Reb Majör Dizi Egzersizi

Reb Majör Arpej Egzersizi

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The image displays a musical score for two trombones, labeled 'Trombon 1(Öğrenci)' and 'Trombon 2(Öğretmen)'. The score is written in bass clef, B-flat major (two flats), and 4/4 time. It consists of five systems of music. Each system shows a sequence of notes for both instruments, with fingerings indicated above the notes. The exercises are designed to be played in a sequence, with the first system starting with a rest for Trombon 1 and Trombon 2, followed by a sequence of notes. The second system continues the sequence with fingerings 5, 1, 3, 1, 5. The third system continues with fingerings 3, 1, 3, 2, 3, 1, 5. The fourth system continues with fingerings 2, 3, 2, 2, 3, 1, 3, 2. The fifth system continues with fingerings 2, 3, 1, 5, 1, 3, 2.

Şekil 45: Reb Majör Arpej Egzersizi

Solb Majör Dizi Egzersizi 1

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

Şekil 46: Solb Majör Dizi Egzersizi 1

Solb Majör Arpej Egzersizi 1

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The image displays a musical score for two trombone parts, labeled 'Trombon 1(Öğrenci)' and 'Trombon 2(Öğretmen)'. The score is written in bass clef, 4/4 time, and B-flat major. It consists of five systems of two staves each. The first system shows the beginning of the exercise with a whole note chord in the right hand and a whole note chord in the left hand. The second system shows the continuation of the exercise with a whole note chord in the right hand and a whole note chord in the left hand. The third system shows the continuation of the exercise with a whole note chord in the right hand and a whole note chord in the left hand. The fourth system shows the continuation of the exercise with a whole note chord in the right hand and a whole note chord in the left hand. The fifth system shows the continuation of the exercise with a whole note chord in the right hand and a whole note chord in the left hand.

Şekil 47: Solb Majör Arpej Egzersizi 1

Solb Majör Dizi Egzersizi 2

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

5 3 5 5 3

5 V6 5 5 V6

1 3 5 5 3 1 Vb2 1 3 5

5 - 5 5 V6 5 Vb3 5 V6 5

5 3 1 7 5 7 1 3 5 5 3 1 7 5 3

5 V6 5 Vb3 5 Vb3 5 V6 5 5 V6 5 Vb3

5 3 5 7 1 3 5 5 3 1 7 5 3

5 Vb2 5 Vb3 5 V6 5 5 V6 5 Vb3 5 Vb2

1 3 5 7 1 3 5 5 3 1 Vb2

3 Vb2 5 Vb3 5 V6 5 5 V6 5 Vb3

5 3 1 5 1 3 5 7 1 3 5

5 7 3 1 3 Vb2 5 Vb3 5 V6 5

Şekil 48: Solb Majör Dizi Egzersizi 2

Solb Majör Arpej Egzersizi 2

Trombone 1 (student)

Trombone 2 (teacher)

The musical score is written for two trombone parts: Trombone 1 (student) and Trombone 2 (teacher). Both parts are in bass clef, 4/4 time, and B-flat major. The score consists of five systems of two staves each. The first system shows the student playing a half note G2 and the teacher playing a half note F2. The second system shows the student playing a half note G2 and the teacher playing a half note F2. The third system shows the student playing a half note G2 and the teacher playing a half note F2. The fourth system shows the student playing a half note G2 and the teacher playing a half note F2. The fifth system shows the student playing a half note G2 and the teacher playing a half note F2. Fingerings are indicated by numbers 1 and 5 above the notes.

Şekil 49: Solb Majör Arpej Egzersizi 2

Si Majör Dizi Egzersizi

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombone parts: Trombon 1 (Öğrenci) and Trombon 2 (Öğretmen). It is in the key of Si major (three sharps: F#, C#, G#) and 4/4 time. The tempo/style marking is *sempre legato*. The score consists of six systems, each with two staves. The first system shows the beginning of the scale with slurs and fingering numbers (7, 5, 7, 5). The second system has a grey arrow pointing to the first staff. The subsequent systems continue the scale with various fingering patterns and slurs, ending with a final note marked with a fermata.

Şekil 50: Si Majör Dizi Egzersizi

Si Majör Arpej Egzersizi

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombones in 4/4 time. The key signature is two sharps (F# and C#). The score is divided into five systems. Trombon 1 (Student) plays a melodic line with triplets and slurs, while Trombon 2 (Teacher) plays a harmonic accompaniment. The first system shows the beginning of the exercise. The second system continues the melodic line with a triplet of eighth notes. The third system continues the melodic line with a triplet of eighth notes. The fourth system continues the melodic line with a triplet of eighth notes. The fifth system concludes the exercise with a final triplet of eighth notes.

Şekil 51: Si Majör Arpej Egzersizi

Mi Majör Dizi Egzersizi

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

Şekil 52: Mi Majör Dizi Egzersizi

Mi Majör Arpej Egzersizi 1

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombones in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of five systems of two staves each. The first system shows the beginning of the exercise with fingerings 2, 3, 2 for Trombon 1 and 2 for Trombon 2. The second system continues with fingerings 2, 3, 4, 3, 2. The third system continues with fingerings 2, 3, 4, 2, 4, 3, 2. The fourth system continues with fingerings 2, 4, 2, 4, 3, 4, 2. The fifth system concludes with fingerings 2, 4, 3, 2, 3, 4, 2.

Şekil 53: Mi Majör Arpej Egzersizi 1

Mi Majör Arpej Egzersizi 2

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

Şekil 54: Mi Majör Arpej Egzersizi 2

La Majör Dizi Egzersizi 1

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombones in 4/4 time, A major. The first system is marked 'sempre legato'. The notation includes various note values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and slurs. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. The piece concludes with a final double bar line.

Şekil 55: La Majör Dizi Egzersizi 1

La Majör Arpej Egzersizi 1

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The image displays five systems of musical notation for Trombon 1 (Öğrenci) and Trombon 2 (Öğretmen). The key signature is G major (one sharp) and the time signature is 4/4. The first system shows the initial notes for both parts. The subsequent systems show the continuation of the arpeggiated patterns with fingerings indicated above the notes.

Şekil 56: La Majör Arpej Egzersizi 1

La Majör Dizi Egzersizi 2

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombones in 4/4 time, A major. The first system is marked 'sempre legato'. The score consists of 12 systems of two staves each. The first staff of each system is for Trombone 1 (Öğrenci) and the second is for Trombone 2 (Öğretmen). The score includes various musical notations such as slurs, accents, and fingerings (numbers 1-5) above the notes. The piece concludes with a double bar line.

Şekil 57: La Majör Dizi Egzersizi 2

La Majör Arpej Egzersizi 2

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written in La Major (F#4) and 4/4 time. It consists of five systems, each with two staves. The top staff is for Trombon 1 (Öğrenci) and the bottom staff is for Trombon 2 (Öğretmen). The exercises are as follows:

- System 1:** Trombon 1 plays a melodic line starting with a half note G2, followed by quarter notes A2, B2, and C3. Trombon 2 plays a bass line with a half note G2.
- System 2:** Trombon 1 plays a melodic line starting with a half note D3, followed by quarter notes E3, F#3, and G3. Trombon 2 plays a bass line with a half note D3.
- System 3:** Trombon 1 plays a melodic line starting with a half note A2, followed by quarter notes B2, C3, and D3. Trombon 2 plays a bass line with a half note A2.
- System 4:** Trombon 1 plays a melodic line starting with a half note B2, followed by quarter notes C3, D3, and E3. Trombon 2 plays a bass line with a half note B2.
- System 5:** Trombon 1 plays a melodic line starting with a half note C3, followed by quarter notes D3, E3, and F#3. Trombon 2 plays a bass line with a half note C3.

Şekil 58: La Majör Arpej Egzersizi 2

Re Majör Dizi Egzersizi

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

Şekil 59: Re Majör Dizi Egzersizi

Re Majör Arpej Egzersizi

Trombon 1 (Öğrenci)

Trombon 2 (Öğretmen)

The musical score is written for two trombones in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). The exercise is divided into five systems, each with two staves. The first staff of each system is for Trombon 1 (Öğrenci) and the second is for Trombon 2 (Öğretmen). The exercise features arpeggiated chords with various fingerings indicated by numbers 1-5. The first system shows a simple arpeggio. The second system introduces a more complex fingering pattern. The third system continues with similar patterns. The fourth system introduces a sequence of eighth notes. The fifth system concludes with a final arpeggio.

Şekil 60: Re Majör Arpej Egzersizi

Sol Majör Dizi Egzersizi

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of 16 measures. The first two staves are for Trombone 1 (Student) and Trombone 2 (Teacher). The remaining 14 measures are for Trombone 1 and Trombone 2. The music features a series of eighth and quarter notes, with various fingerings indicated by numbers 1-4. The piece ends with a double bar line.

Şekil 61: Sol Majör Dizi Egzersizi

Sol Majör Arpej Egzersizi 1

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

Şekil 62: Sol Majör Arpej Egzersizi 1

Sol Majör Arpej Egzersizi 2

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombones in Sol Major (one sharp) and 4/4 time. It consists of five systems, each with two staves. The first system shows Trombon 1 (Öğrenci) and Trombon 2 (Öğretmen) with a 4-measure rest, followed by a 4-measure arpeggiated figure. The subsequent systems show various arpeggiated patterns with fingerings (4, 7, 4) and slurs. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4.

Şekil 63: Sol Majör Arpej Egzersizi 2

Do Majör Dizi Egzersizi

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written in bass clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 4/4 time signature. It consists of six systems, each with two staves. The first system is labeled 'Trombon 1(Öğrenci)' and 'Trombon 2(Öğretmen)'. The score begins with a rest for two measures, followed by a series of notes with fingerings (6, 4, 6, 4) and slurs. The subsequent systems show the scale ascending and then descending, with various fingerings and slurs. The final system ends with a double bar line.

Şekil 64: Do Majör Dizi Egzersizi

Do Majör Arpej Egzersizi

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombones in 4/4 time. The key signature is one sharp (F#), indicating Do Major. The exercise is divided into five systems, each with two staves: Trombon 1 (Student) and Trombon 2 (Teacher).
 - System 1: Trombon 1 starts with a whole note chord (D4, F#4, A4) with fingerings 6, 2, 4. Trombon 2 plays a whole note D3.
 - System 2: Trombon 1 plays a half note chord (D4, F#4, A4) with fingerings 6, 2, 4. Trombon 2 plays a half note D3.
 - System 3: Trombon 1 plays a half note chord (D4, F#4, A4) with fingerings 6, 2, 4. Trombon 2 plays a half note D3.
 - System 4: Trombon 1 plays a half note chord (D4, F#4, A4) with fingerings 6, 2, 4. Trombon 2 plays a half note D3.
 - System 5: Trombon 1 plays a half note chord (D4, F#4, A4) with fingerings 6, 2, 4. Trombon 2 plays a half note D3.

Şekil 65: Do Majör Arpej Egzersizi

Fa Majör Dizi Egzersizi 1

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written in bass clef with a key signature of one flat (F major) and a 4/4 time signature. It consists of 16 measures of music. The first two staves are labeled 'Trombon 1(Öğrenci)' and 'Trombon 2(Öğretmen)'. The music is written in bass clef with a key signature of one flat (F major). The score is divided into four systems of two staves each. The first system shows the beginning of the exercise with a 'sempre legato' instruction. The second system continues the scale. The third system shows the scale descending. The fourth system shows the scale ascending again. Fingerings are indicated by numbers 1-4 above the notes. The exercise ends with a final note on a whole note.

Şekil 66: Fa Majör Dizi Egzersizi 1

Fa Majör Arpej Egzersizi 1

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The musical score is written for two trombones in 4/4 time and F major. The top staff is for Trombon 1 (Öğrenci) and the bottom staff is for Trombon 2 (Öğretmen). The exercise consists of five systems of two staves each. The top staff features a melodic line with slurs and fingerings (1, 2, 1, 3, 2, 1). The bottom staff features a bass line with slurs and fingerings (1, 2, 3, 2, 1). The first system shows the beginning of the exercise with a rest in the first two measures. The second system continues the melodic and bass lines. The third system introduces a triplet in the top staff. The fourth system continues the melodic and bass lines. The fifth system concludes the exercise with a final rest in the top staff.

Şekil 67: Fa Majör Arpej Egzersizi 1

Fa Majör Dizi Egzersizi 2

sempre legato

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

2 4 6 6 4 2 1 2 4 6

6 4 2 1 6 1 2 4 6 6 4 2 1

6 4 2 1 6 1 2 4 6 6 4 2 1 6 4

2 4 6 1 2 4 6 6 4 2 1

6 4 2 1 2 4 6 1 2 4 6

6 4 2 1 2 4 6 6 1 4 2 4 1 6 V5 6 V7 6

Şekil 68: Fa Majör Dizi Egzersizi 2

Fa Majör Arpej Egzersizi 2

Trombon 1(Öğrenci)

Trombon 2(Öğretmen)

The image displays a musical score for two trombone parts, Trombon 1 (Öğrenci) and Trombon 2 (Öğretmen), in F major. The score is divided into five systems, each consisting of two staves. The first system is labeled 'Trombon 1(Öğrenci)' and 'Trombon 2(Öğretmen)'. The second system has a grey arrow pointing to the left. The music is in 4/4 time and F major. The exercises involve arpeggiated chords with various fingerings indicated by numbers 1, 2, and 6. The first system shows a simple arpeggio in the right hand and a sustained note in the left hand. The second system shows a more complex arpeggio in the right hand and a sustained note in the left hand. The third system shows a complex arpeggio in the right hand and a sustained note in the left hand. The fourth system shows a complex arpeggio in the right hand and a sustained note in the left hand. The fifth system shows a complex arpeggio in the right hand and a sustained note in the left hand.

Şekil 69: Fa Majör Arpej Egzersizi 2

4'LÜK SÜRE DEĞERİ İLE MAJÖR DİZİ VE ARPEJ EGZERSİZLERİ

The image displays twelve musical staves, each representing a different major scale. Each staff begins with a bass clef and a key signature. The scales are: Do Majör (C major), Fa Majör (F major), Sib Majör (Bb major), Mib Majör (Eb major), Lab Majör (Ab major), Reb Majör (G major), Solb Majör (F# major), Si Majör (C# major), Mi Majör (D major), La Majör (E major), Re Majör (D# major), and Sol Majör (A major). Each staff contains a sequence of notes for the scale, followed by a double bar line, and then a sequence of notes for the arpeggio exercise. The arpeggio exercise consists of a sequence of notes that are the notes of the scale, starting from the root and moving up step by step, then down step by step, and finally up step by step to the octave.

Şekil 70: 4'lük Süre Değeri İle Majör Dizi ve Arpej Egzersizleri

4'lük Süre Değeri İle Doğal Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

The image displays twelve musical staves, each representing a different natural minor scale. Each staff begins with a bass clef and a key signature of one or two flats. The scales are: Do Minör (C minor), Fa Minör (F minor), Sib Minör (Bb minor), Mib Minör (Eb minor), Lab Minör (Ab minor), Do# Minör (C# minor), Fa# Minör (F# minor), Si Minör (B minor), Mi Minör (E minor), La Minör (A minor), Re Minör (D minor), and Sol Minör (G minor). Each scale is followed by a 4-measure exercise consisting of a sequence of eighth notes, followed by a double bar line and a final measure.

Do Minör

Fa Minör

Sib Minör

Mib Minör

Lab Minör

Do# Minör

Fa# Minör

Si Minör

Mi Minör

La Minör

Re Minör

Sol Minör

Şekil 71: 4'lük Süre Değeri İle Doğal Minör Dizi Ve Arpej Egzersizleri

4'lük Süre Değeri İle Armonik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

Do Armonik Minör

Fa Armonik Minör

Sib Armonik Minör

Mib Armonik Minör

Lab Armonik Minör

Do# Armonik Minör

Fa# Armonik Minör

Si Armonik Minör

Mi Armonik Minör

La Armonik Minör

Re Armonik Minör

Sol Armonik Minör

The image displays twelve musical staves, each representing a different harmonic minor scale. Each staff begins with a bass clef and a key signature. The scales are: Do (C), Fa (F), Sib (Bb), Mib (Eb), Lab (Ab), Do# (C#), Fa# (F#), Si (B), Mi (E), La (A), Re (D), and Sol (G). Each scale is followed by a 4-measure exercise consisting of two measures of eighth notes and two measures of quarter notes, with a double bar line at the end of the second measure.

Şekil 72: 4'lük Süre Değeri İle Armonik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

4'lük Süre Değeri İle Melodik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

Do Melodik Minör

Fa Melodik Minör

Sib Melodik Minör

Mib Melodik Minör

Lab Melodik Minör

Do# Melodik Minör

Fa# Melodik Minör

Si Melodik Minör

Mi Melodik Minör

La Melodik Minör

Re Melodik Minör

Sol Melodik Minör

Şekil 73: 4'lük Süre Değeri İle Melodik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

8'lik Süre Değeri İle Majör Dizi ve Arpej Egzersizleri

The image displays a series of 12 musical staves, each containing two measures of music. The exercises are organized into six pairs, with each pair consisting of a major scale exercise followed by an arpeggio exercise. The exercises are written in bass clef and use various key signatures and time signatures. The first pair is in C major (one sharp) and 4/4 time. The second pair is in D major (two sharps) and 4/4 time. The third pair is in E major (three sharps) and 4/4 time. The fourth pair is in F major (no sharps or flats) and 4/4 time. The fifth pair is in G major (two sharps) and 4/4 time. The sixth pair is in A major (three sharps) and 4/4 time. Each exercise consists of a sequence of notes in the major scale or an arpeggio pattern, followed by a rest for the second measure.

Şekil 74: 8'lik Süre Değeri İle Majör Dizi ve Arpej Egzersizleri

8'lik Süre Değeri İle Doğal Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

The image displays a series of 12 musical staves, each containing an 8-measure exercise. The exercises are organized into three groups of four staves each, corresponding to the three exercises mentioned in the caption. Each exercise consists of a sequence of notes in a natural minor scale, followed by an arpeggiated version of the same scale. The exercises are written in bass clef and use various key signatures: the first group is in C minor (one flat), the second in D minor (two flats), and the third in E minor (three flats). The notation includes eighth and sixteenth notes, rests, and bar lines to indicate the 8-measure structure of each exercise.

Şekil 75: 8'lik Süre Değeri İle Doğal Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

8'lik Süre Değeri İle Armonik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

The image displays ten staves of musical notation, each representing an 8-measure exercise. The exercises are organized into five pairs, where each pair consists of a single-line melodic exercise and a two-line arpeggiated exercise. The keys used are: 1) B-flat major (two flats), 2) A major (no sharps or flats), 3) G major (one sharp), 4) F major (one flat), and 5) E major (two sharps). Each exercise begins with a treble clef and a common time signature (C). The melodic exercises consist of a sequence of eighth notes, while the arpeggiated exercises consist of a sequence of chords, each with a duration of one eighth note.

Şekil 76: 8'lik Süre Değeri İle Armonik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

8'lik Süre Değeri İle Melodik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

The image displays a musical score consisting of ten staves, each containing two measures of music. The exercises are arranged in pairs, with the first measure of each pair being a melodic line and the second measure being an arpeggiated chord. The exercises are written in bass clef and feature various key signatures and time signatures. The first exercise is in 3/4 time with one flat (B-flat major/C minor). The second is in 3/4 time with two flats (B-flat major/C minor). The third is in 3/4 time with one flat (B-flat major/C minor). The fourth is in 3/4 time with two flats (B-flat major/C minor). The fifth is in 3/4 time with two flats (B-flat major/C minor). The sixth is in 3/4 time with two flats (B-flat major/C minor). The seventh is in 3/4 time with two flats (B-flat major/C minor). The eighth is in 3/4 time with two flats (B-flat major/C minor). The ninth is in 3/4 time with one flat (B-flat major/C minor). The tenth is in 3/4 time with one flat (B-flat major/C minor). Each exercise consists of a melodic line followed by an arpeggiated chord, with a double bar line at the end of the second measure.

Şekil 77: 8'lik Süre Değeri İle Melodik Minör Dizi ve Arpej Egzersizleri

8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Majör Dizi Egzersizleri

Mi Majör

The image displays eight staves of musical notation for a bass clef exercise in 4/4 time and D major key signature. The exercise is titled 'Mi Majör' and is part of a larger set of exercises for an 8-measure duration. The notation consists of eighth and sixteenth notes, with some measures containing rests. The exercise is designed to be played over two octaves.

Şekil 78: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Mi Majör Dizi Egzersizi

Fa Majör

The image displays a musical score for a bass clef instrument in the key of F major (one flat) and 4/4 time. The exercise consists of eight measures of music, spanning two octaves. The notation is as follows:

- Measure 1:** Starts with a half note F2, followed by eighth notes G2, A2, B2, C3, D3, E3, F3.
- Measure 2:** Starts with a half note G2, followed by eighth notes A2, B2, C3, D3, E3, F3, G3.
- Measure 3:** Starts with a half note A2, followed by eighth notes B2, C3, D3, E3, F3, G3, A3.
- Measure 4:** Starts with a half note B2, followed by eighth notes C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3.
- Measure 5:** Starts with a half note C3, followed by eighth notes D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4.
- Measure 6:** Starts with a half note D3, followed by eighth notes E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4.
- Measure 7:** Starts with a half note E3, followed by eighth notes F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4.
- Measure 8:** Starts with a half note F3, followed by eighth notes G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4.

Şekil 79: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Fa Majör Dizi Egzersizi

Solb Majör

The image displays a musical exercise titled "Solb Majör" (Solb Major) on page 109. The exercise is written for bass clef in 4/4 time, spanning two octaves. It consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef and a 4/4 time signature, followed by a bass clef. The music is composed of eighth and sixteenth notes, forming a continuous melodic line. The second staff continues the pattern with a similar rhythmic structure. The third staff introduces a change in rhythm, featuring a mix of eighth and sixteenth notes. The fourth staff shows a more complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes. The fifth staff continues the exercise with a similar rhythmic structure. The sixth staff introduces a change in rhythm, featuring a mix of eighth and sixteenth notes. The seventh staff continues the pattern with a similar rhythmic structure. The eighth staff concludes the exercise with a final cadence.

Şekil 80: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Solb Majör Dizi Egzersizi

Sol Majör

The image displays a musical exercise titled "Sol Majör" (Sol Major). It consists of eight staves of music, all written in bass clef with a 4/4 time signature and a key signature of one sharp (F#). The exercise is a scale exercise, starting on G2 and ascending to G4. The first staff begins with a G2 note, followed by a series of eighth notes: A2, B2, C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4. The subsequent staves continue this pattern, with some staves featuring more complex rhythmic patterns or rests. The final staff concludes with a double bar line and a repeat sign.

Şekil 81: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Sol Majör Dizi Egzersizi

Lab Majör

The image displays a musical exercise titled "Lab Majör" (Lab Major). It consists of eight staves of music, all written in bass clef with a 4/4 time signature. The key signature is two flats (B-flat and E-flat). The exercise is a two-octave scale exercise, starting on G2 and ending on G4. The notation is as follows:

- Staff 1: G2-A2-B2-C3-D3-E3-F3-G3 (quarter notes)
- Staff 2: A2-B2-C3-D3-E3-F3-G3 (quarter notes)
- Staff 3: A2-B2-C3-D3-E3-F3-G3 (quarter notes)
- Staff 4: A2-B2-C3-D3-E3-F3-G3 (quarter notes)
- Staff 5: A2-B2-C3-D3-E3-F3-G3 (quarter notes)
- Staff 6: A2-B2-C3-D3-E3-F3-G3 (quarter notes)
- Staff 7: A2-B2-C3-D3-E3-F3-G3 (quarter notes)
- Staff 8: A2-B2-C3-D3-E3-F3-G3 (quarter notes)

Şekil 82: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Lab Majör Dizi Egzersizi

La Majör

The image displays a musical exercise titled "La Majör" on eight staves of bass clef notation. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4. The exercise consists of a continuous sequence of eighth and sixteenth notes, starting on the note La (A) and moving up and down the scale. The first staff begins with a treble clef and a key signature of two sharps, followed by a bass clef and the same key signature. The subsequent staves continue the exercise with various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and a final staff ending with a double bar line.

Şekil 83: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav La Majör Dizi Egzersizi

Sib Majör

The image displays a musical exercise titled "Sib Majör" (B-flat Major). The exercise is written for a single melodic line in bass clef, 3/4 time, and B-flat major key signature. It consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef and a 4/4 time signature, but the rest of the exercise is in 3/4 time. The music is a continuous sequence of eighth and sixteenth notes, covering two octaves from G3 to G5. The exercise concludes with a double bar line and repeat dots.

Şekil 84: 8'lik Süre Değeri İle İki Oktav Sib Majör Dizi Egzersizi

16'lık Süre Değeri İle Majör Dizi Egzersizleri

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

Şekil 85: 16'lık Süre Değeri İle Majör Dizi Egzersizleri²⁵

²⁵ Jean Baptiste Arban, a.g.e., s.64-84

8'lik Süre Değeri İle Majör Arpej Egzersizleri

The image displays a series of 12 musical staves, each containing a sequence of eighth-note arpeggios. The notation is in bass clef and features various key signatures and rhythmic patterns, including eighth notes, quarter notes, and half notes. The exercises are designed to be performed within an 8-measure duration. The staves are arranged in a single column, and each staff concludes with a double bar line and a fermata.

Şekil 86: 8'lik Süre Değeri İle Majör Arpej Egzersizleri²⁶

²⁶ Jean Baptiste Arban, a.g.e., s.161

16'lık Süre Değeri İle Majör Arpej Egzersizleri

The image displays a series of 12 musical staves, each containing a sequence of arpeggiated chords. The notation is in bass clef and features a consistent rhythmic pattern of eighth notes. The key signatures for the staves are: 1. one flat (B-flat), 2. two flats (B-flat, E-flat), 3. three flats (B-flat, E-flat, A-flat), 4. two sharps (F-sharp, C-sharp), 5. two sharps (F-sharp, C-sharp), 6. two sharps (F-sharp, C-sharp), 7. two sharps (F-sharp, C-sharp), 8. two sharps (F-sharp, C-sharp), 9. two sharps (F-sharp, C-sharp), 10. two sharps (F-sharp, C-sharp), 11. two sharps (F-sharp, C-sharp), 12. one flat (B-flat). Each staff represents a different major arpeggiated exercise.

Şekil 87: 16'lık Süre Değeri İle Majör Arpej Egzersizleri²⁷

²⁷ Jean Baptiste Arban, a.g.e., s.163

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışmada trombon için yazılmış metotlar, makale ve dökümanlar incelenmiş, başlangıç düzeyine yönelik egzersizler araştırılmıştır. Bu incelemede Türkçe yazılmış metodun ve başlangıç düzeyine yönelik ağızlığın dudağa nasıl yerleştirileceği, nefes, ağızlık, doğru tutuş ve duruş pozisyonu ile ilgili bilgiler, egzersiz çalışması bulunmadığı gözlenmiştir. Başlangıç düzeyine yönelik olarak trombon eğitimi için ağızlığın dudağa nasıl yerleştirileceği önemlidir. Trombon çalarken oturma, tutuş tekniği ve diyafram kullanımı teknik gelişim açısından önemlidir. Öğrenci her egzersiz veya etüt çalışmasında tutuş, üfleme, oturma pozisyonu ve diyafram kullanımı öğretmen tarafından kontrol edilmelidir. Konservatuvarlarda trombon eğitimi öğretmen ve öğrenci arasında bire bir yapılmakla birlikte hedeflenen müfredat ve dönem sonu sınavlarına hazırlık için öğrencilerin öğrenme kapasitesi ve uygulama hızına göre eğitim farklılıklar gösterebilmektedir. Bu durum her öğrenci için farklı öğretim modelleri gerektirebilir. Trombon eğitimi için gerekli temel teknikleri başlangıç seviyesinde doğru yöntemle öğrenmek, seviyeyi ileriye taşımak adına oldukça önemlidir. Bu sebeple öğrenciye disiplinli ve düzenli bir programda çalışmayı öğretmek, öğrenmeyi hızlı ve kalıcı kılacağı değerlendirilmektedir.

Sunduğumuz metodolojik yaklaşımla trombon eğitimine yeni başlayan öğrenci veya bireylerin öncelikle diyafram kullanımı ve nefes egzersizlerini uygulaması önerilmektedir. Trombon eğitimi alan bireylerin başlangıç düzeyinde ağızlığın doğru dudak pozisyonu, ağızlık ile çalışma, uzun ses egzersizleri, bağlı ve dilli çalma egzersizleri, artikülasyon egzersizleri, senkop egzersizleri, aralık çalışma egzersizleri, major dizi ve arpej egzersizlerini çalışması önerilmektedir. Bu egzersizlerden nefes, ağızlık, uzun ses, esneklik egzersizlerinin her gün çalışılması, diğer egzersizlerin öğrenim düzeyine göre çalışılması önerilmektedir. Bu çalışmalar yapılırken entonasyona, süre değerlerine ve ritmik uyuma dikkat edilmesi kalıcı öğrenmek için önemli olduğu düşünülmektedir. Bu sayede doğru üfleme ve başlangıç düzeyinin ilerisi için doğru tekniğin kullanılması, dil ve kulis koordinasyonunu doğru yapabilmek için faydalı olacağı düşünülmektedir.

Çalışmada önerilen uzun ses egzersizleri gün içerisinde çalışmaya başlarken doğru sesi bulmak, nefesimizi trombona üflerken kontrolü sağlamak, trombon çalarken kullandığımız tüm kaslarımızı ısıtmak ve kas hafızamızı yenilemek amacıyla önerilmiştir. Bu egzersizlerin iyi bir nefes kontrolü, kaliteli, kontrollü bir ses tonu ve dudak kontrolünü geliştirilmesine fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Pozisyonlardaki doğuşkan sesler ile bağlı egzersizlerin trombonun pozisyonlarındaki doğuşkan seslere çalışmamızı sağlayarak, dudak pozisyonunun toparlanmasına ve dudaklarımızın esneklik kazanmasını sağlayacağı değerlendirilmiştir.

Trombon ile yanaşık notaları bağlı çalarken üflenen hava ile kulis hareketi glissando bir duyum oluşturacağı için bağlı çalma egzersizleriyle glissando'nun duyulmaması ve istenilen duyumu elde etmeye yönelik çalışma önerilmiştir. Dil ve ritim egzersizleriyle vuruşları eşit zamanlara bölebilmeye yönelik egzersiz amaçlanmıştır. Ritmik artikülasyon ve senkop egzersizleri, çalınacak eserlerde karşılaşılması ön görülen pasajlara hazırlık maksadıyla faydalı olacağı düşünülmektedir. Aralık (interval) egzersizlerinin dudak pozisyon kontrolünü sağlamak ve dudaklara esneklik kazandırmak bakımından; kromatik çalışma egzersizlerinin ise kulis ve dil koordinasyonu sağlamak için bir tromboncunun günlük çalışmalarında önemli olduğunu ve gelişimin temelini oluşturacağı önerilmektedir.

Majör dizi ve arpej egzersizlerinin trombona olan hakimiyeti arttırması ve teknik gelişim açısından oldukça önemli olduğunu değerlendiriyoruz. Majör dizi ve arpej egzersizleri müzikal bilgi ve yetkinliğin arttırılması ve teorik bilgiye fayda sağlayacağı değerlendirildiğinden çalışmada yer verilmiştir. Burada verilen çalışmalar öğretmenlerin gözlemi doğrultusunda öğrencinin algı ve uygulama hızına göre değiştirilebilir.

Öğretmen ve öğrencinin birlikte çalması entonasyon ve öğrencinin gelişmesi açısından önemlidir. Usta-çırak ilişkisi trombon eğitiminin temelini oluşturmaktadır ve öğretmen ve öğrenci düetleri bunu desteklemek amacıyla sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Abrashev, Bozhidar, Gadjev, Vladimir: *The Illustrated Encyclopedia of Musical Instruments From All Eras and Regions of the World*, Könnemann, 2005.

Aktüze İrkin, Müziği Anlamak Ansiklopedisi Müzik Sözlüğü 2010

Bambula, Alois: *Schule für Posaune*, F.Battermann, Ostermunzel, Berlin, 1985.

Belfrage, Bengt: *Practice Methods for Brass Players*, Wilhelm Hausen Stocholm, 1982.

Farkas, Phillip: *The Art of Brass Playing*, Bloomington, IN: Brass Publications, 1962.

Guion, David: *The Trombone "Its History and Music, 1697-1811."* New York: Gordon and Breach, 1988.

Heyde, Herbert: *Trompeten Posaunen Tuben, Breitkopf & Hartel*, Leipzig, 1985.

Hunsberger, Donald: *The Remington Warm-Up Studies*, Acurca Music, 1980.

Kleinhammer, Edward: *The Art of Trombone Playing*, Summy -Birchard Music, 1963.

Randall, Charles L., Mantia, Simone: *Arban's Famous Method for Slide and Valve Trombone and Baritone*, Carl Fischer, Inc., 1936.

Lustig, Monika: *Band 60 Posaunen und Trompeten Geschichte-Akustik- Spieltechnik, Michaelsteiner Konferenzberichte*, Michaelstein, 2000.

Nicholson, Joseph: *The History of the Trombone as a Solo Instrument, Journal of the International Trombone Association*, 1988.

Pinksterboer, Hugo: *Trompete, Posaune, Flügelhorn und Kornet*, Schott Musik International, Mainz, 2001.

Winsel, Reignier: *The Anatomy of Voice Exposition*, WC. Press, 1978.

İlyasoğlu, Evin, *Zaman İçinde Müzik*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2003.

Kaygısız, Mehmet, *Başlangıcından Günümüze Müziğin Evrimi*, Kaynak Yayınları, İstanbul 1999.

Mimarođlu İlhan, *Müzik Tarihi*, Varlık Yayınları, İstanbul 1987.

Say, Ahmet. *Müziğin Kitabı*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları İstanbul 2001.

Sözer, Vural, *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, Remzi Kitabevi Yayınları, İstanbul 1986.

T.D.K. Türkçe Sözlük 1998

Uluç Murat Özden, *Müzik İşaretleri ve Terimleri Sözlüğü*, 2013

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://www.yeodoug.com>.

<http://web2.deu.edu.tr/enst/gse/tezarsivi/muzik.asp>.

<http://www.trombone.org>.

<http://www.orchestralibrary.com/reftables/rang>.

<http://www.deniswick.com/product.cfm?id=26>.

<http://tinyurl.com/6rkef2>.

<http://www.marcinkiewicz.com/mouthpieces/anatomy>.

<http://www.trombonelessons.com/mpanatomy/mpanatomy>.

https://www.yamaha.com/en/musical_instrument_guide/trombone/play/

https://ideaexchange.uakron.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1404&context=honors_research_projects

<http://trombone.org/jfb/>

<http://vmv.ventspils.lv/wp-content/uploads/TromboneStartup.pdf>

https://www.academia.edu/23718561/Arban_trombone_alessi_130209051611_phpap

EKLER

MARCO BORDOGNI 10 MELODİK ETÜT

ETÜT 1

Selected from the Vocalises of
MARCO BORDOGNI
Transcribed and Progressively Arranged by
JOANNES ROCHUT
Edited by Alan Raph

Andante ($\text{♩} = 88$)

p

6 *rit.* *a tempo*

12

16 *p* *cresc.*

22 *cresc.* *mf* *cresc.*

26 *f* *dim.*

31 *p*

Copyright © 1996 by Carl Fischer, Inc.
 All rights assigned to Carl Fischer, LLC
 This Edition Copyright © 2011 by Carl Fischer, LLC
 International Copyright Secured.

All rights reserved including performance rights.

WARNING! This composition is protected by Copyright law. To photocopy or reproduce by any method is an infringement of the Copyright law. Anyone who reproduces copyrighted matter is subject to substantial penalties and assessments for each infringement.

ETÜT 2

Andantino ($\text{♩} = 90$)

p

7

14 *cresc.* *f* *p*

20 *dim.*

26 *f*

33 *p*

39

45

50

55 *f*

Detailed description of the musical score: The score is for a bass clef instrument in 3/4 time, marked 'Andantino' with a tempo of quarter note = 90. It consists of ten staves of music. The first staff starts with a piano (*p*) dynamic. The second staff is marked with measure number 7. The third staff starts at measure 14, featuring a crescendo (*cresc.*) leading to a forte (*f*) dynamic, followed by a piano (*p*) dynamic. The fourth staff starts at measure 20 and includes a decrescendo (*dim.*) marking. The fifth staff starts at measure 26 with a forte (*f*) dynamic. The sixth staff starts at measure 33 with a piano (*p*) dynamic. The seventh staff starts at measure 39. The eighth staff starts at measure 45. The ninth staff starts at measure 50. The tenth staff starts at measure 55 with a forte (*f*) dynamic. The music is characterized by long, sweeping melodic lines with various articulations and dynamic changes.

ETÜT 3

Allegretto (♩ = 104)

p

6 *f* *p*

11 *rall.* *a tempo*

15 *p*

20 *f* *ff*

25 *p* *ff*

31 *p*

37 *ff* *ff*

42 *ff* *ff* *f*

47 *rall.* *WD*

ETÛT 4

Andante cantabile ($\text{♩} = 69$)

Musical score for Etüt 4, bass clef, 3/4 time, featuring triplets and various dynamics. The score is divided into measures 1-5, 6-11, 12-16, 17-21, 22-26, 27-31, 32-36, 37-43, and 44-49.

Dynamics and markings include: *p*, *p dolce*, *rall.*, and *a tempo*. The score contains numerous triplet markings (3) and slurs.

Measure numbers: 6, 12, 17, 22, 27, 32, 37, 44, 49.

ETÜT 5

Allegro (♩ = 96)

7 *p*

12 *p*

16 *p*

21 *p*

26 *p*

30 *rall.*

35 *a tempo* *mf* *f*

40 *p*

45 *p*

51 *p*

56 *f* *p*

Detailed description of the musical score: The score is for a bass clef instrument in common time. It begins with a tempo marking of 'Allegro' and a metronome marking of a quarter note equal to 96. The music is written in a key with one sharp (F#). The score is divided into measures, with measure numbers 7, 12, 16, 21, 26, 30, 35, 40, 45, 51, and 56 indicated at the start of their respective staves. Dynamics include piano (*p*), mezzo-forte (*mf*), forte (*f*), and *rall.* (rallentando). The piece concludes with a final measure on the 56th staff.

ETÜT 6

Andante cantabile ($\text{♩} = 72$)

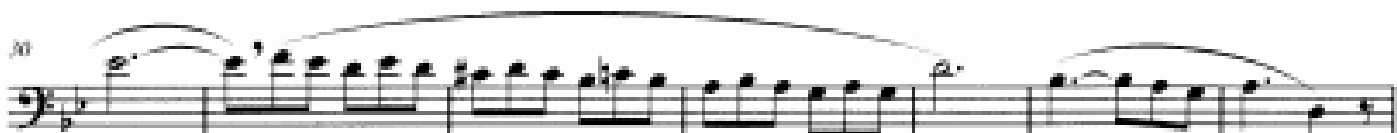
Musical score for Etüt 6, Andante cantabile ($\text{♩} = 72$). The score is written in bass clef, 3/4 time signature, and consists of ten staves of music, numbered 1 through 54. The music features a series of triplet patterns and slurs, with dynamic markings including *p*, *mp*, and *f*.

The score begins with a dynamic marking of *p* (piano) at the start of the first staff. The tempo is marked as Andante cantabile with a quarter note equal to 72 beats per minute ($\text{♩} = 72$). The music is characterized by a series of triplet patterns and slurs, creating a flowing, cantabile texture.

The score is divided into ten staves, each containing a series of musical notations, including notes, rests, slurs, and triplet markings. The dynamics vary throughout the piece, with *p* (piano) appearing at the beginning and end, *mp* (mezzo-piano) in the middle, and *f* (forte) in the final section.

The final staff (54) concludes with a dynamic marking of *p* and a fermata over the final notes.

ETÜT 7

Allegretto grazioso ($\text{♩} = 100$)

56 *f*

62 *p*

68

ETÜT 8

Andante cantabile ($\text{♩} = 86$)

mp dolce

7

13 *f*

19 *mp*

25 *mp*

32 *f* *p*

ETÜT 9

Andantino con moto (♩ = 75)

p leggiero

7

13

18

24

30 *rall.* *a tempo*

35

41

48

54 *f* *rall.*

ETÜT 10

Andante pastorale (♩. = 60)

p con espressione

6

12

18

25

p *f*

31

36

f *p* *pp*

41

mp dolce

47

53

dolce

57

p

62

3 Duets from Bach's English Suites

English Suite I, Bourrée II

Original key: Concert a minor

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

arr. Mark Feezell

$\text{♩} = 68$

1

Trombone

mp

Trombone

mp

4

8

12

16

20

Musical notation for measures 20-23. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both staves are in the key of D major. The music features a complex texture with many beamed eighth and sixteenth notes, often grouped with slurs. The upper staff has a more melodic and active line, while the lower staff provides a rhythmic and harmonic accompaniment.

24

Musical notation for measures 24-27. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both staves are in the key of D major. The music continues with similar rhythmic patterns and melodic lines as the previous system, maintaining the complex texture with many beamed notes and slurs.

28

Musical notation for measures 28-31. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both staves are in the key of D major. The music continues with similar rhythmic patterns and melodic lines as the previous system, maintaining the complex texture with many beamed notes and slurs.

32

Musical notation for measures 32-35. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both staves are in the key of D major. The music continues with similar rhythmic patterns and melodic lines as the previous system, maintaining the complex texture with many beamed notes and slurs. The system concludes with a double bar line.

3 Duets from Bach's English Suites

English Suite II, Gigue

Original key: Concert a minor

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

arr. Mark Feezell

$\downarrow = 110$ ♩

Trombone *mf*

Trombone *mf*

6

12

18

24

30

1. 2.

36

42

47

52

57

62

67

72

To coda

75

1.

2. D. S. al coda (no repeats) Coda

3 Duets from Bach's English Suites

English Suite VI, Gavotte II

Original key: Concert D Major

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

arr. Mark Fezell

$\text{♩} = 64$

Trombone

Trombone

20

Musical notation for measures 20-22. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It contains eighth notes, some beamed together, and some with slurs. A double sharp (**) is placed above the first note of measure 22. The lower staff is in bass clef and contains eighth notes, some beamed together, and some with slurs.

23

Musical notation for measures 23-25. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It contains eighth notes, some beamed together, and some with slurs. A first ending bracket labeled '1.' spans measures 24 and 25. A second ending bracket labeled '2.' spans measures 24 and 25. The lower staff is in bass clef and contains eighth notes, some beamed together, and some with slurs.

